

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΞΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2002

ΤΕΥΧΟΣ 104

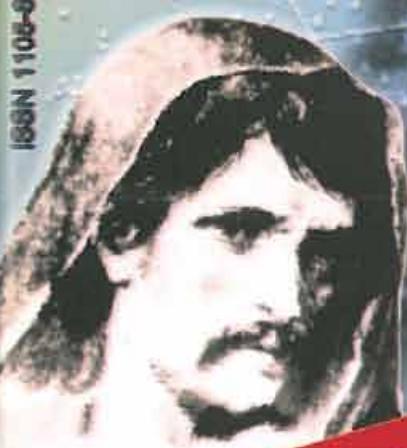
ΕΤΟΣ 22ο

€ 3,50

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ Ε Ι Ρ Η Ν Η *είναι δυνατή;*

*Η επίδραση της
Ε. Π. ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ
στην επανάσταση
του 20ου α.*

Τζορντάνο Μπρούνο
«Για τη Μαγεία»

**ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ
ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΕΩ**

ISSN 1105-3129

Από τον Έκδότη

Η προέλευση του ανθρώπου, ως ον διαφοροποιημένο από τους ανθρωποειδείς πιθήκους, εξακολουθεί να είναι ένα θέμα που απασχολεί έντονα το επιστημονικό κατεστημένο, αλλά και το μορφωμένο κοινό. Ειδικά, μετά από τις τελευταίες παλαιοντολογικές ανακαλύψεις στην περιοχή της Οροσειράς της Αταπουέρκα στην Ισπανία, το όλο ζήτημα έχει αποκτήσεις νέες εκπληκτικές διαστάσεις. Βρέθηκαν στην περιοχή αυτή απολιθωμένα οστά ανθρώπων στην πλικά των οποίων χρονολογήθηκε περισσότερο από 800.000 χρόνια. Θεωρούνται πρόγονοι του Χόμο Σάπιενς, και τα ευρήματα γύρω τους δείχνουν ότι είχαν μια κάποια μορφή κουλτούρας, όπως π.χ. την επεξεργασία δερμάτων με εργαλεία για να γίνουν ρούχα, καθώς και μια βασική κοινωνική οργάνωση με επικήδειες τελετές.

Μέχρι στιγμής, τα ευρήματα αυτά δείχνουν καθαρά το πιο αρχαίο ανθρώπινο είδος στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Πρόκειται για ένα νέο είδος, το Χόμο Αντεσεσόρ (πρόγονος στα ισπανικά) και θεωρείται πρόγονος του Χόμο Σάπιενς, που είναι το σημερινό ανθρώπινο είδος μας. Η χρονολόγηση έγινε με τις πιο σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους, ειδικά αυτή του Παλαιομαγνητισμού. Αυτή πιο τεχνική βασίζεται στις αλλαγές που το μαγνητικό πεδίο της γης έχει πραγματοποιήσει σε κάποιες εποχές του παρελθόντος, οι οποίες έχουν καταγραφεί. Ότι δηλ., οι μαγνητικοί πόλοι της γης αντιστρέφονται απότομα σε συγκεκριμένες γεωλογικές εποχές. Η τελευταία αντιστροφή συνέβη πριν από 780.000 χρόνια. Και τα ευρήματα της Αταπουέρκα δείχνουν ότι τα οστά απολιθώθηκαν σε μια εποχή που ο σημερινός βόρειος πόλος ήταν ο νότιος και το αντίθετο, άρα σίγουρα πριν από 780.000 χρόνια πριν. Η συμβολή άλλων μεθόδων χρονολόγησης όπως της Βιοστρατιγραφίας και της μελέτης της γύρης στο πλεκτρονικό μικροσκόπιο, μαζί με τη μέθοδο του ραδιενέργειού άνθρακα κ.ά, επιβεβαίωσαν την επέκταση της χρονολόγησης του νέου αυτού είδους Χόμο, πέρα από την πλικά των 800.000 χρόνων.

Πέρα από το αντίκτυπο που μπορεί να έχει στα μέσα επικοινωνίας η ανακάλυψη της ανθρώπινης παρουσίας στην Ευρώπη, σε εποχές πολύ πιο μακρινές στο παρελθόν απ' όσο ως τώρα υπέθεσαν οι επιστήμονες, το γεγονός είναι ότι τα ερωτηματικά για την ιστορία και την προέλευση του ανθρώπου στη γη παραμένουν αναπάντητα και μόλις τώρα αρχίζουν ν' αποκτούν μια πιο ξεκάθαρη διάσταση. Μόλις τώρα οι νέες επιστημονικές ανακαλύψεις αρχίζουν να συμπληρώνουν, έστω σε κάποια μικρά τμήματα, το τεράστιο και μυστηριώδες «παζλ» της ανθρώπινης εξέλιξης. Και οι νέες αυτές υποθέσεις και θεωρίες αρχίζουν να έρχονται όλο και πιο κοντά στις αντιλήψεις της Εσωτερικής Φιλοσοφίας που η Έλενα Π. Μπλαβάτσκη, βασισμένη σε πανάρχαιες γνώσεις, παραδόσεις και γραπτά που έμαθε από τους μύστες και σοφούς της Ανατολής, μετέδωσε στον δυτικό κόσμο, προς τα τέλη του 19^{ου} αι., στο μνημειώδες συγγραφικό της έργο, και ειδικότερα στη «Μυστική Διδασκαλία».

Σύμφωνα με αυτές τις πανάρχαιες γνώσεις, ψίχουλα των οποίων εντοπίζονται σκόρπια σε όλες σκεδόν τις θρησκείες και τα αρχαία φιλοσοφικά συστήματα της ανθρωπότητας, ο άνθρωπος εμφανίστηκε στη γη πριν πολλά εκατομμύρια χρόνια, αν και ήταν αρκετά διαφορετικός στην όψη και στο ανάστημα από ότι είναι σήμερα. Μύθοι και θρύλοι για γίγαντες, ήρωες και θεούς είναι οι απόχοι κατά κάποιο τρόπο αυτού του ξεχασμένου παρελθόντος. Ένα παρελθόν που δεν έμεινε στην ιστορική μνήμη παρά με τη μορφή του μύθου. Κατά τις παραδόσεις αυτές, δεν θα ήταν οι άνθρωποι που προήλθαν από τον πίθηκο, αλλά ακριβώς το αντίθετο. Η σύγχρονη παλαιοντολογική επιστήμη δεν είναι, πράγματι, σε θέση να ισχυριστεί με βεβαιότητα ότι η εξέλιξη έλαβε χώρα από τη μια κατεύθυνση προς την άλλη ή το αντίθετο. Και τα δύο μπορεί να ισχύουν ως υποθέσεις εργασίας. Κάτι το σίγουρο δεν υπάρχει ακόμα.

Το μυστήριο του ανθρώπου μας ξεφεύγει προς το παρόν. Και κάθε φορά που νομίζουμε ότι βρήκαμε κάτι διαφωτιστικό, απλώς ανοίγουν νέα «κουτιά της Πανδώρας», νέα μυστήρια που προκαλούν ακόμα μεγαλύτερους προβληματισμούς. Μα πάντα μένουμε στην τελική μεγάλη ερώτηση: από πού ή από ποιόν έρχεται, ω άνθρωπε, ο εσωτερικός σου κόσμος, αυτή η σύνθεση του Λόγου, με τη μνήμη, τη φαντασία, τη διαίσθηση, την ενόραση και τόσες άλλες ιδιότητες της συνείδησης;

Ίσως η απάντηση δε θα είναι έξω από μας, σε ευρήματα και σε απολιθώματα εκατομμυρίων ετών... αλλά μέσα στην ίδια μας την καρδιά, την ψυχή ή την συνείδηση... ή όπως αλλιώς θελήσει ο αναγνώστης μας να ονομάσει αυτό το μυστήριο.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Εκδίδεται από τις:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΒΑΡΒΟΓΛΗ 3,
ΑΘΗΝΑ 11361
Τηλ. 8231301, Fax. 8810830
e-mail: ena-gx@hol.gr
Πληροφορίες:
www.nea-acropoli.gr

ΕΤΟΣ 22ο, ΤΕΥΧΟΣ 104
ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2002

Εκδότης - Ιδιοκτήτης :
Γ.Α. Πλάνας

Διευθυντής Σύνταξης :
Γ. Χρόνης

Υπεύθυνος Ύλης :
Κ. Δαικίδου

Ατελίες:
Κ. Δαικίδου

Δημ. Σχέσεις - Διακίνηση :
Μ. Καμπάκη

Μεταφράσεις :
Γ. Πλάνας, Ι. Μούστρη

Συνεργάτες:

Γ. Χαραλαμπόπουλος, Μ. Χιμένεθ, Ι. Μούστρη,
Γ. Τσιρώνης, Π. Μούστρης

Στοιχειοθεσία - Διόρθωση:

Διονυσία Κόκλα

Εκτύπωση :

Μ. Κατίνας, Γ. Κολιάτσος, Η. Μελετιάδης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Β

3 ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

5 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**6 INTERNET ΕΝΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΙΣΤΟΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ**

**10 ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΙΡΗΝΗ, ΕΙΝΑΙ
ΔΥΝΑΤΕΣ**

**16 Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΠΟΥ ΘΕΛΗΣΕ ΝΑ ΓΙΝΕΙ
ΑΣΤΕΡΙ**

22 ΟΝΕΙΡΑ ΜΑΝΤΙΚΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ

28 ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

**30 Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ
ΝΕΑΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ**

31 ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

32 Η ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ

34 ΤΖΟΡΝΤΑΝΟ ΜΠΡΟΥΝΟ "ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΑΓΕΙΑ"

41 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

**46 Η ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ**

**50 Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ Ε.Π.ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ
ΣΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 20ου αι.**

55 ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

59 ΑΡΧΑΪΚΟ ΒΗΜΑ

61 ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΤΟ INTERNET Linux & έργα Open Source

του Γιώργου Τσιρώνη
roland@aurora.eexi.gr
http://w4u.eexi.gr/ roland

Το Linux είναι σήμερα το διασημότερο παιδί της νέας προσέγγισης Open Source. Αποτελεί ένα πλήρες, πανίσχυρο λειτουργικό σύστημα που κατασκευάζεται από εθελοντές και διανέμεται δωρεάν, αντιμετωπίζοντας επάξια στην αγορά τη μονοπωλιακή δύναμη των Microsoft Windows, για την ανάπτυξη και προώθηση των οποίων έχουν δαπανηθεί πολλά δισεκατομμύρια δολάρια.

Η επιτυχία του Linux αποτελεί φυσικό επακόλουθο του Internet και των ευκαιριών που μας προσφέρει για γρηγορότερη, αμεσότερη και ευκολότερη επικοινωνία.

Παρακάτω αναλύονται μερικές από τις ιδιομορφίες που χαρακτηρίζουν το Linux και όλα τα Open Source Projects.

Το Linux αναπτύσσεται σε ένα αποκεντρωμένο περιβάλλον όπου :

1. Ακόμη και ο «Έφευρέτης» του Linus Thorvalds, δεν μπορεί να επιβάλλει πάντοτε τις απόψεις του - Οι αποφάσεις λαμβάνονται από το σύνολο των εργαζομένων εθελοντών.

2. Οι θέσεις των «διευθυντών» δεν είναι μόνιμες - Ο Linus Thorvalds διοικεί με τη βοήθεια των λεγόμενων trusted lieutenants. Ανθρώπων που αναδείχθηκαν από την εργασία τους και «Ψυφίστηκαν» από τους συναδέλφους τους ως οι καταλληλότεροι για την ανάληψη ενός τομέα δραστηριότητας.

3. Ακούγονται όλες οι απόψεις - Όλοι έχουν το έλευθερο να διατυπώσουν τη δική τους γνώμη και να προτείνουν έναν διαφορετικό τρόπο δράσης ή πολιτικής. Η τελική απόφαση ανήκει στην κοινότητα των developers όπου όμως βαρύνουσα γνώμη έχουν οι εκτιμήσεις των παλαιότερων και πιο ονομαστών μελών που έχουν αποδείξει στο παρελθόν την αξία τους, αλλά και την προσήλωσή τους στο έργο.

4. Αναγνωρίζεται δημόσια η συνεισφορά κάθε εθελοντή - Ακόμη και αν αυτή έχει να κάνει με τα λιγότερο εμφανή (ή σημαντικά) μέρον του έργου.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Τα πλεονεκτήματα είναι ορατά σε όλα τα έργα Open Source που φημίζονται για τη σταθερότητα και την προσαρμοστικότητά

τους. Ένα από τα δημοφιλέστερα ρητά αυτού του τρόπου σκέψης και δράσης είναι το: ***Given enough eyes, all bugs are shallow.***

(Άν κοιτούν πολλοί άνθρωποι, τότε το πρόβλημα θα ανακαλυφθεί γρήγορα και θα διορθωθεί με μεγάλη ταχύτητα.)

Η περίπτωση του Linux μας παρέχει ένα εξαιρετικό παράδειγμα τρόπου διοίκησης που απελευθερώνει τον εργαζόμενο ενθαρρύνοντας τη συνεργασία, την ανταλλαγή πληροφοριών και τη δημιουργικότητα.

Το μοντέλο αυτό έχει αρχίσει να υιοθετείται και από τις περισσότερες νέες και δυναμικές επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας, στις οποίες όπως σε κάθε Open Source έργο έτσι και σε αυτές:

- Όλες οι συζητήσεις είναι δημόσιες (π.χ. σε message boards ή mailing lists) και όλοι οι συμμετέχοντες έχουν τα ίδια δικαιώματα έκφρασης ανεξάρτητα από τη θέση που κατέχουν.

- Οι εργαζόμενοι δεν φοβούνται να πειραματιστούν. Δέχονται την αποτυχία ως μέρος της κουλτούρας τους. Δεν διστάζουν να δοκιμάσουν καινούρια πράγματα και αναλύουν, χωρίς αίσθημα κατωτερότητας, το γιατί απέτυχαν και ποια χρήσιμα συμπεράσματα μπορούν να προκύψουν από αυτό το γεγονός.

- Δεν φοβούνται το παιγνίδι. Μιμούμενες το Open Source, οι καινοτόμες επιχειρήσεις ενθαρρύνουν συχνά τους εργαζόμενους να ασχοληθούν με τα έργα που προτιμούν, επειδή γνωρίζουν ότι αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος για να απελευθερωθεί η ανθρώπινη δημιουργικότητα.

- Δημιουργούνται σχέσεις εμπιστοσύνης: Η καλή επικοινωνία επιτρέπει τη στενότερη συνεργασία και προλαμβάνει τις τριβές και τους ανταγωνισμούς.

- Επικρατεί μεγαλύτερη αξιοκρατία: Όλοι γνωρίζουν με ποιο τρόπο εργάζεται ο καθένας και ποια αποτελέσματα επιτυγχάνει.

- Ενθαρρύνεται η ανταλλαγή γνώσης: Η πρόσβαση σε όλες τις επικοινωνίες και τις συζητήσεις είναι ανοιχτή σε κάθε μέλος του προσωπικού. Έτσι, η δημόσια παροχή πληροφοριών ή γνώσης από έναν εργαζόμενο προς τους άλλους ανεβάζει το κύρος του, τονίζει τη σημασία του για την

εταιρεία και επιβραβεύεται άμεσα.

ΣΤΕΝΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ

Η ανάπτυξη μιας εφαρμογής Open Source, όπως το Linux, είναι «διαφανής» (Ο πηγαίος κώδικας του προγράμματος διατίθεται δωρεάν στο κοινό) και οι πάντες μπορούν να παρακολουθήσουν την εξέλιξη, συμμετέχοντας με παραπρήσεις, σκόλια και διορθώσεις.

Δεν είναι τυχαίο ότι ολόκληρο το Internet δεν διαθέτει κανένα «εγχειρίδιο χρήσης» που να περιγράφει πώς λειτουργεί, αλλά μόνο RFCs (Request for Comments) δηλαδή «αιτήματα για συζήτηση». Πρόκειται για μια δημόσια ομολογία των δημιουργών και συντρόπων του δικτύου ότι: ***«Εμείς μπορεί να πιστεύουμε πως έτσι λειτουργεί το δίκτυο, αλλά αν εσείς έχετε υπ' όψιν σας κάτι άλλο, είμαστε ανοιχτοί στις παραπρήσεις σας.»***

Τα πλεονεκτήματα αυτής της προσέγγισης γίνονται σιγά σιγά κατανοτά και από τις επιχειρήσεις που συνειδητοποιούν ότι υιοθετώντας ανάλογες πρακτικές αποκτούν μια ειλικρινή σχέση με τους πελάτες τους και την υπόλοιπη κοινωνία.

- Απομακρύνονται από τη μονολιθικότητα και ανοίγονται στην κοινωνία, δεχόμενες τις αλλαγές που τους προτείνουν οι πελάτες τους.

- Αποκτούν έτσι μεγαλύτερη ευελιξία και προσαρμόζονται καλύτερα στις όλες τις συνότερες αλλαγές που χαρακτηρίζουν τη σημερινή οικονομική πραγματικότητα.

Ευέλικτη (modular) αρχιτεκτονική.

Η παράλληλη και ελαφρά χαοτική εργασία πολλών απομακρυσμένων εθελοντών, δεν θα ήταν ποτέ εφικτή χωρίς την κατάλληλη αρχιτεκτονική. Το Linux λοιπόν είναι ένα σύστημα που αποτελείται από διακριτά τμήματα (modules) κάθε ένα από τα οποία μπορεί να αναπτυχθεί σχεδόν αυτόνομα χωρίς πολύπλοκες επεμβάσεις στα υπόλοιπα.

Το κάθε μέρος λοιπόν είναι

"Ιανόμορφο", αφού είναι ανεξάρτητο τμήμα, συνδέεται με τα άλλα και λειτουργεί σε σχέση με την ολότητα.

Αυτή η δομή επεβλήθη από το είδος των εργαζομένων εθελοντών που λειτουργούν απομακρυσμένα χωρίς κεντρική διοίκηση. Στην πορεία απέδειξε την ανωτερότητά της, καθώς:

1. Προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία αφού τυχόν αλλαγές σε ένα τμήμα (module) είναι εφικτές χωρίς να απαιτούνται σημαντικές τροποποιήσεις στο υπόλοιπο σύστημα.

2. Λόγω αυτής της αρχιτεκτονικής του, αυξάνει την ταχύτητα υιοθέτησης-ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών και περιορίζει τον χρόνο «παραγωγής» κάθε νέας έκδοσης.

3. Μειώνει το «κόστος διοίκησης» αφού απαιτείται λιγότερος συντονισμός.

4. Διευκολύνει τη διόρθωση λαθών. Αντί να προσπαθούν να προβλέψουν και να προλάβουν όλα τα προβλήματα, τα έργα Open Source χρησιμοποιούν την ευελιξία του απλού αρχικού σκεδιασμού τους για να τα αντιμετωπίζουν αμέσως μόλις εμφανιστούν.

Για μια καλύτερη διαχείριση έργων (project management)

Σήμερα οι πιο σημαντικές, δύσκολες και δαπανηρές εργασίες γίνονται πλέον από knowledge workers. Οι άνθρωποι αυτοί δεν εκτελούν συνεχώς την ίδια εργασία, αλλά αναλαμβάνουν πολλές διακριτές αποστολές (projects) και είναι απαραίτητο:

- Να διαθέτουν ειδικές γνώσεις.
- Να λύνουν σύνθετα προβλήματα.
- Να διευθετούν γρήγορα έκτακτες καταστάσεις.
- Να αντιμετωπίζουν επιτυχώς πολλές διαφορετικές προκλήσεις.
- Να προσαρμόζονται εύκολα σε νέες τεχνολογίες.
- Να υιοθετούν συνεχώς καινούριες πρακτικές.

Όλα αυτά όμως είναι εφικτά μόνο από ανθρώπους που:

- Διαθέτουν ταλέντο και υψηλό δείκτη ευφυΐας και αγαπούν την εργασία τους.
- Τους αρέσει να μαθαίνουν και χαίρονται να λύνουν προβλήματα.

Έτσι κάθε επιχείρηση προσπαθεί να δημιουργήσει το κατάλληλο κλίμα για την ανάπτυξη και αξιοποίηση αυτών των δεξιοτήτων από το προσωπικό της. Κανείς άνθρωπος όμως δεν μπορεί να αποδώσει δημιουργικά αν δεν αισθάνεται άνετα.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν που τόσοι πολλοί άνθρωποι εργάζονται εθελοντικά σε Open Source Projects. Όταν η εργασία δεν απελευθερώνει τη δημιουργικότητα των σύγχρονων ανθρώπων, αυτοί γίνονται αντιπαραγωγικοί και αναζητούν αλλού τρόπους έκφρασης και ελεύθερης δράσης.

Η απάντηση λοιπόν βρίσκεται στην υιοθέτηση του ριζικά διαφορετικού μοντέλου λειτουργίας που ανέπτυξε και χρησιμοποιεί καθημερινά η παγκόσμια Open Source Community.

Πολλές επιχειρήσεις νέας τεχνολογίας έχουν ήδη προσαρμοστεί στον τρόπο αυτό λειτουργίας και αρκετές από αυτές είναι σήμερα εξαιρετικά παραγωγικές και επιτυχημένες (π.χ. Yahoo!, Google κ.λπ.).

Επίσης, το ίδιο μοντέλο έχει υιοθετηθεί και από άλλους δυναμικούς και πολύ ανταγωνιστικούς χώρους όπως το Hollywood όπου κάθε ταινία αντιμετωπίζεται ως ξεχωριστό project με ανοικτή δομή, ελεύθερο τρόπο εργασίας και έμφαση στη δημιουργικότητα.

Βιβλιογραφία:

Management and Virtual Decentralised Networks: The Linux Project

http://firstmonday.org/issues/isue6_11/dafermos

The Cluetrain Manifesto: The End of Business as Usual

<http://www.gonzomarkets.com/cluetrain/index.html>

The Cathedral and the Bazaar

<http://howto.hellug.gr/howto/pub/html/cathedral-bazaar.html>

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΙΡΗΝΗ *είναι δυνατές;*

Delia Steinberg Guzman,
Πρόεδρος του Διεθνούς
Οργανισμού Νέα Ακρόπολη,
Σταυρός των Παρισίων του
Πανεπιστημίου της Σορβόνης
σε Επιστήμες,
Τέχνες και Γράμματα.

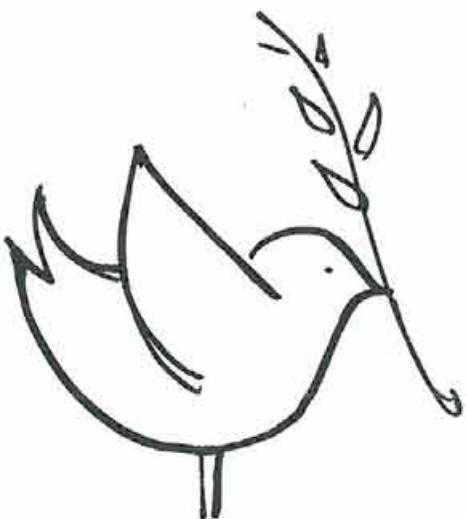
Tο γεγονός ότι βρισκόμαστε σ' έναν κόσμο με υψηλό δείκτη επικοινωνίας μπορεί να μας οδηγήσει σε μια κατάσταση εσωτερικού άγχους που αντανακλάται και εξωτερικά. Είναι αυτό που οι αρχαίοι Έλληνες, στο τραγικό θέατρο, ονόμαζαν "ύβρι", εκείνο που έβγαινε από το συμπαντικό δρόμο, από τη συμπαντική αρμονία, ένα λάθος που δημιουργούσε άλλη μια μακρά αλυσίδα λαθών.

Η ζωή, με τις διάφορες περιστάσεις της, εξειδικεύει τη δράση του κάθε ανθρώπου και ξενάμε εκείνο το φτιαγμένο από ελπίδα παιδί που υπήρχε μέσα μας, για το οποίο ο Ιησούς Χριστός είπε ότι θα μας επέτρεπε να μπούμε στη Βασιλεία των Ουρανών.

Αυτό το μικρό χρυσό παιδί, στα αρχαία Μυστήρια του Διονύσου, συγκρινόταν με ένα μαγικό δελφίνι που μπορούσε να καταδύεται στα νερά και να πηδάει και πάλι έξω απ' αυτά. Είναι το αθάνατο παιδί που βρίσκεται πέρα από το χρόνο και που μέσα από τις αναρίθμητες μετενσαρκώσεις, εμφανίζεται ή εξαφανίζεται, αλλά που είναι πάντοτε παρόν, επειδή η ουσία του είναι η αιωνιότητα, η διάρκεια, η μονιμότητα. Έτσι λοιπόν, μ' αυτό το φιλοσοφικό πνεύμα, θα προσπαθήσουμε να δούμε αν είναι δυνατό να έχουμε εσωτερική κι εξωτερική ειρήνη. Πρώτα απ' όλα, θα ήταν καλό να ξέρουμε τι είναι η Ειρήνη.

Μερικοί νομίζουν ότι ειρήνη είναι η ακινησία, η έλλειψη κίνησης. Άλλα, ας φανταστούμε έναν άνθρωπο, σε μια μεγάλη καταστροφή, να είναι εγκλωβισμένος ανάμεσα σ' ένα σωρό μπάζα. Η ακινησία, αδιαμφισβήτητα, δεν είναι η ειρήνη γι' αυτόν. Μερικές φορές ο άνθρωπος νομίζει, ότι η ειρήνη είναι να μπορεί να εργάζεται. Ίσως και να είναι έτσι, αλλά και πάλι δε θα μπορούσε να ταυτιστεί εντελώς μ' αυτήν.

Η ειρήνη είναι κάτι πολύ περισσότερο εσωτερικό, μια εσωτερική στάση και για να

μπορέσουμε να μιλήσουμε για ειρήνη στον κόσμο, θα έπρεπε να αρχίσουμε να μιλάμε για την ειρήνη στον άνθρωπο.

Σαν φιλόσοφος και ιστοριογράφος, δεν πιστεύω στα συστήματα, επειδή, αν τα συστήματα ήταν καλά, τόσα πολλά που υπήρξαν στην ιστορία, ήδη θα ήταν αρκετά για να είχαμε κατακτήσει οποιοδήποτε στόχο.

Πιστεύουμε ότι η ειρήνη είναι μια εσωτερική στάση αρμονίας, μια εναρμόνιση με τον εαυτό μας και με τα δικά μας συστατικά.

Τι είμαστε; Είμαστε ένα Μυστήριο. Είμαστε εκείνο που είναι πίσω απ' όλα τα πράγματα, ένα είδος παραπρητή που υπερβαίνει κάθε είδος εκδήλωσης. Πώς μπορούμε λοιπόν να κατορθώσουμε την εσωτερική ειρήνη; Όπως επισημάναμε, η ειρήνη δεν είναι ακινησία. Εκτός από εξαιρέσεις, δεν πιστεύουμε στον άγιο του βουνού, σ' εκείνο τον κύριο που κάθεται σ' ένα απομακρυσμένο μέρος και δίνοντας ίσως την εικόνα μιας ανατολικής μορφής, παραμένει ακίνητος κι έτσι επιτυγχάνει την ειρήνη. Αυτός ο άνθρωπος μπορεί να είναι ακίνητος και να μην έχει ειρήνη στην καρδιά του. Η ειρήνη είναι κάτι περισσότερο από την ακινησία ή την κίνηση, επειδή και οι δύο είναι σχετικές καταστάσεις που δεν έχουν αξία καθεαυτές.

Ο κόσμος, με τους καθρέφτες του, αντανακλά πολλές φορές ψεύτικες ιδέες και μας τοποθετεί σ' έναν άξονα σχετικοτήτων. Είναι πολύ δύσκολο να δώσουμε ακριβή αξία στα πράγματα. Οποιοδήποτε αντικείμενο μπορεί να είναι μεγάλο ή μικρό, εξαρτάται από εκείνο με το οποίο το συγκρίνουμε.

Αν θέλουμε να πετύχουμε μια αληθινά εσωτερική ειρήνη, δεν πρέπει να την αναζητήσουμε στην ακινησία και στην κίνηση, αλλά σε μια σωστή αρμονία, που να βασίζεται στην αληθινή Συμπαντική Αρμονία, στην οποία ο άνθρωπος να μη βλέπει τον εαυτό του σαν ένα απομονωμένο στοιχείο, εκθρό του κόσμου και της φύσης, αλλά σαν φίλο όλων. Και δεν είναι φίλος αυτός που μοιράζεται ένα τραπέζι, αλλά αυτός που βρίσκεται δίπλα μας. Όπως έλεγαν οι αρχαίοι

Ρωμαίοι, είναι αυτός που βρίσκεται σε ομόνοια, καρδιά με καρδιά.

Πρέπει να ξέρουμε λοιπόν πως, για να επιτύχουμε αυτήν την εσωτερική ειρήνη, πρέπει να εναρμονιστούμε με τον εαυτό μας. Η αρμονία υπάρχει μέσα μας, με φυσικό τρόπο και όχι τεχνητό. Απλώς τη σπάμε και τη μολύνουμε με τον τρόπο ζωής μας. Πρέπει να βρούμε την εσωτερική αρμονία και είναι κάτι πολύ εύκολο, αν το επιδιώξουμε.

Οι αρχαίοι εσωτεριστές φιλόσοφοι δίδαξαν ότι ο άνθρωπος δεν είναι απλώς ένα σαρκικό κάλυμμα μιας υποκειμενικής ψυχής που πετάει πάνω απ' το σώμα. Ο άνθρωπος είναι περισσότερο πολύπλοκος και παιδαγωγικά μπορούμε να πούμε ότι αποτελείται από επτά σώματα.

Καθένα από τα μέρη που αποτελούν το είναι μας, διατηρεί μια μορφή εσωτερικής χωριστικότητας. Οι συγκινήσεις ακολουθούν το δρόμο τους, η λογική το δικό της και πολλές φορές έχουμε ιδέες που, εφόσον δεν είναι δημιουργικές, γίνονται φαύλες. Και σαν το μυθικό φίδι που δαγκώνει την ουρά του, αντί να αναβλύσουν σ' ένα καινούριο επίπεδο, που είναι το λογικό, παραμένουν στο ίδιο επίπεδο κάνοντας στροφές. Πόσες φορές δεν είχαμε μια φαύλη ιδέα! Αυτές οι ιδέες ακολουθούν μια ολόκληρη διαδικασία, και μετά την επαναλαμβάνουν και την επαναλαμβάνουν, και αντί να φτάσουν σε συμπεράσματα, ξαναρχίζουν το φαύλο κύκλο. Αυτό είναι που δένει και σκοτώνει την εσωτερική μας ειρήνη.

Πρέπει να έχουμε την ηθική ανδρεία, να ακολουθήσουμε αυτό που εμείς θεωρούμε σωστό, χωρίς να μας ενδιαφέρει τι θα πουν οι άλλοι. Και δεν πρέπει να εννοηθεί αυτό με εγωιστική ή περιφρονητική έννοια.

Αλλά είναι σημαντικό να διατηρήσουμε μέσα μας ένα οχυρό ατομικότητας και εσωτερικής ελευθερίας, διαφορετικά θα μας άγουν και θα μας φέρουν οι γνώμες των άλλων. Και κατά συνέπεια δεν θα βρούμε ποτέ την ειρήνη.

'Ένα ποίημα του Αμάδο Νέρβο λέει: "Ζωή, τίποτε δε σου οφείλω. Ζωή, είμαστε εντάξει, σε ειρήνη". Μπορεί να φανεί επιτοδευμένο, αλλά είναι ένα εντελώς αξιόλογο και φυσικό συναίσθημα. Μονάχα εκείνος που κάποτε είχε το θάρρος να μείνει

μόνος του πάνω σ' ένα βράχο δίπλα στη θάλασσα, να περιπατήσει σ' ένα δάσος, να μείνει μόνος με τον εαυτό του, ξέρει γι' αυτήν την επικοινωνία με τη φύση, με τον ήλιο, με τα άστρα, και ξέρει πόσο αξίζει το γεγονός ότι αγάπησε και πόσο αξίζει επίσης να μας αγαπούν.

Όταν προσφέρουμε, όταν δίνουμε, όταν αγαπάμε χωρίς υπολογισμούς, τότε είναι που αρχίζει να ξυπνάει μέσα μας η αγάπη και η κατανόηση για ό,τι υπάρχει γύρω μας.

Για τ' αδέλφια μας τους ανθρώπους, για όλα τα πλάσματα της φύσης. Καταλαβαίνουμε την ενότητα, μεταξύ του ήλιου και των φυτών, του ήλιου και των ζώων, των ζώων και του ανθρώπου, των άστρων και του ανθρώπου.

Δεν υπήρχαν άτομα που μας αγάπησαν έτσι όπως είμαστε, για μας τους ίδιους, χωρίς να τους ενδιαφέρει αν φέρναμε ένα καρβέλι κάτω από τη μασχάλη; Αυτά τα όντα υπήρχαν οι γονείς μας. Δε θα έχουμε επίσης γονείς στην άλλη μεριά της πύλης του θανάτου; Ισως και να μην είναι οι ίδιοι. Υπάρχουν άραγε σ' αλήθεια οι Φύλακες Αγγελοί, όπως μας λένε τόσες παλιές παραδόσεις;

Εκείνη την εποχή που τα παιδιά, πριν κοιμηθούν, προσεύχονταν στο Φύλακα Αγγελο, δεν υπήρχε περισσότερη σχέση με την εσωτερική ειρήνη απ' ό,τι σήμερα, που κοιμούνται αφού δουν τηλεόραση χωρίς αυτή να τους διδάξει τίποτα βαθύ; Εσωτερική ειρήνη είναι να μπορέσει κανείς να βρει τον εαυτό του, να αναγνωρίσει ότι σ' αυτή τη μεγάλη θεία Σοφία δεν έχουμε γεννηθεί όλοι για το ίδιο πράγμα, και ότι ο

καθένας έχει το δρόμο του, τη μοίρα του, την τροφή του, τον άνεμό του, και είναι διαφορετικός και εκδηλώνεται με διαφορετικό τρόπο.

Θεωρούμε ότι ο Θεός τα έχει σκεφτεί όλα αυτά. Όλα όσα μας συμβαίνουν, όλα όσα θα μας συμβούν, είναι κατά κάποιο τρόπο σκεδιασμένα. Επειδή, αν Αυτός σκέφτηκε πώς πρέπει να κινούνται τα φύλλα των φυτών, πώς πρέπει να μετακινούνται οι μικρές αμοιβάδες που έχουν ένα κύτταρο, πώς δε θα σκεφτόταν εμάς, που είμαστε πιο περίπλοκοι και κατά κάποιο τρόπο, έχουμε περισσότερη συνείδηση κι από κάποια άποψη είμαστε σημαντικότεροι;

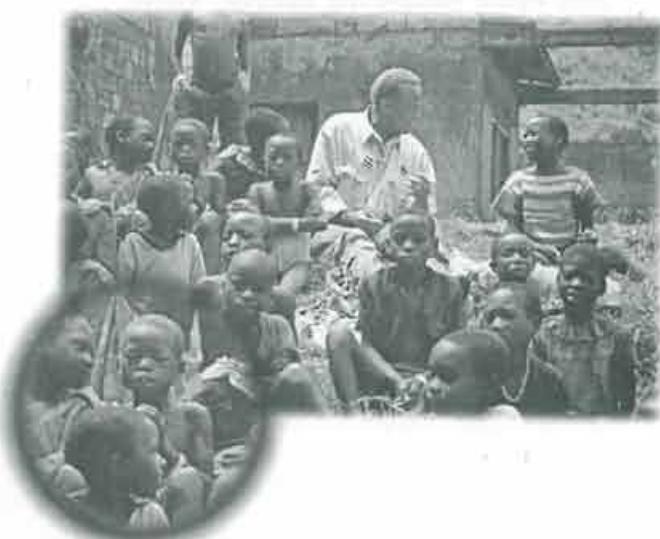
Όπως οι γονείς μάς περιμένουν με ελπίδα, χωρίς να ξέρουν το φύλο μας, τον χαρακτήρα μας, τη μορφή μας, έτσι κι ο ουράνιος πατέρας μας πρέπει να έχει τουλάχιστον μια παρόμοια στάση καλοσύνης. Γιατί μας αγάπησε απ' την αρχή των χρόνων κι αυτή η αγάπη είναι παντοτινή. Είμαστε βυθισμένοι στην αγάπη και το φως Του, στη θεία σκέψη.

Έτσι παύουμε ν' ανησυχούμε και οι δυσκολίες της ζωής μας φαίνονται σαν δοκιμασίες, που πρέπει να περάσουμε για να εξαγγινιστούμε.

Οι Αιγύπτιοι καθάριζαν το νερό σε γούρνες που υπάρχουν μέχρι σήμερα. Ήταν επτά στο σύνολο και το νερό του Νείλου, πέρναγε μέσα κι από τις επτά, μέχρι να κατακαθήσει η λάσπη και το νερό να γίνει καθαρό και πόσιμο.

Αν συνέβαινε έτσι με το νερό, γιατί να μη συμβεί το ίδιο με τον άνθρωπο; **To καθαρότερο νερό δεν είναι εκείνο που είναι λιμνασμένο μέσα σε μια λιμνούλα χωρίς να κινείται, αλλά εκείνο το άλλο που έρχεται πιπδώντας κελαριστό μέσα από τις πέτρες.** Κι εκείνο το νερό έχει καθαριστεί μέσα από τη σύγκρουση, χιλιάδες και χιλιάδες φορές, με τις διάφορες πέτρες. Είναι εκείνο που κελάρισε με τον πόνο του και που έκανε λευκό αφρό ελπίδας και ουράνιο τόξο χωριάτων στο κάθε κτύπημά του.

Ο άνθρωπος πρέπει να είναι σαν το νερό, πρέπει να τρέχει μέσα από τη ζωή όπως το νερό, πιπδώντας, κελαρίζοντας, διατηρώντας μια κάποια χαρά και μια εσωτερική δύναμη που να τον κάνει να

ρέει, κι έχοντας την απλή σοφία του νερού, που ξέρει πάντα πού πηγαίνει, που ξέρει πάντα πού βρίσκεται η θάλασσα.

Εμείς, μερικές φορές, δεν ξέρουμε προς τα πού πηγαίνουμε, αλλά, αν ψάξουμε για μια εσωτερική πυξίδα, θα μάθουμε ακριβώς. Όλοι οι πόνοι, τα κτυπήματα και οι αντίοστητες, δε θα είναι για μας παρά δοκιμασίες. Όλα τα στοιχεία της Φύσης μάς διδάσκουν το ίδιο. Αν έχαμε τη σοφία της φλόγας θα είμασταν πολύ μεγάλοι. Όπως και να τη βάλουμε, πιο φλόγα είναι πάντα κάθετη. Αν μπορούσε ο άνθρωπος, μέσα από τα κτυπήματα της ζωής, να διατηρηθεί κάθετος, τότε θα έβρισκε την ειρήνη στην καρδιά του.

Γι' αυτήν την εσωτερική και ατομική ειρήνη, δεν αρκούν τα βιβλία και οι διαλέξεις, αλλά χρειάζεται να γίνει παρατήρηση της φύσης. Να παρατηρήσουμε το νερό, τη φωτιά, να παρατηρήσουμε τον άνεμο και τα βουνά. Για να μπορούμε να καταλάβουμε το Είναι του ανθρώπου, δε χρειάζεται να έχουμε μεγάλες γνώσεις, αλλά να κατευθυνθούμε προς το βάθος και να βρούμε το νόημα όλων των πραγμάτων, όλων εκείνων που μας περιβάλλουν και όλων εκείνων που έχουμε μέσα μας.

Είναι δυνατό, επίσης, να φτάσουμε σε μια ομαδική ειρήνη, σε μια μεγάλη ειρήνη! Αυτό είναι ακόμα περισσότερο δύσκολο. Το να φτάσουμε σε μια μεγάλη ειρήνη συνεπάγεται ότι όλοι οι άνθρωποι του κόσμου πρέπει να είναι ειρηνικοί. Αν όλοι οι άνθρωποι του κόσμου δεν είναι ειρηνικοί, ή τουλάχιστον δεν είναι αυτοί που κρατούν την εξουσία, ο κόσμος δε θα είναι ειρηνικός.

Δεν αρκεί να κάνουμε μεγάλες αγορεύσεις για τα πλεονεκτήματα της ειρήνης. Χρειάζεται να ανταμώσουμε και πάλι, όχι σκεπτόμενοι ουτοπικές κοινωνίες, αλλά ένα ανθρώπινο σύνολο που να μπορεί να πορεύεται από το Θεό, στο Θεό και προς το Θεό. Εμάς, όπως και σ' άλλους λαούς της υδρογείου, μας έχουν δώσει πολλές θεωρίες και πολλά σχήματα, αλλά την ώρα της αλήθειας, η δύναμη κτήσης μας είναι όλο και μικρότερη, και η αστική ανασφάλεια μεγαλώνει βαθμιαία. Οι δυσκολίες μεταξύ των ιδιων των ανθρώπων είναι μεγαλύτερες. Και οι απειλές που πλανώνται πάνω μας πιο φρικτές.

Τώρα τα πράγματα έχουν αλλάξει. Οι πόλεμοι δεν γίνονται πια με πελέκεις και

μαχαίρια από πυρόλιθο. Τώρα γίνεται λόγος για πολέμους γαλαξιακού τύπου και τα επιτεύγματα της επιστήμης αντί να θεραπεύουν σκοτώνουν. Ακούμε για τοξικά αέρια, καταστροφικές ουσίες που απειλούν το οικοσύστημα. Αυτές οι απειλές δεν οδηγούν στην ειρήνη και θα ήταν ουτοπία να πιστέψουμε ότι η ειρήνη θα έρθει επειδή το θέλουμε εμείς. Η πολιτική εργασία ομαδική και κοινωνική θα αρχίσει από μια παιδαγωγικά εργασία.

Ο Χριστός είπε: "Αγαπάτε αλλήλους".
Και πόσοι είναι αυτοί που αγαπούνται;

Και ο Βούδας είπε ότι πρέπει να έχουμε κατανόση και ότι είναι καλύτερο να είμαστε θύματα παρά δήμιοι. Και πόσοι το καταλαβαίνουν αυτό:

Όπως εκείνες οι μεγάλες οντότητες, ενσαρκώσεις της Θεότητας ή όπως θέλουμε να τους ονομάσουμε, δεν μπόρεσαν να αλλάξουν τον κόσμο, έτσι κι εμείς δε θα πρέπει να εμπιστεύμαστε και πολύ τις φόρμουλες, αλλά εκείνο που ο καθένας μας μπορεί να κάνει και να μεταδώσει.

Πιστεύουμε ότι η εξωτερική ειρήνη, η ομαδική ειρήνη, περνά αναγκαστικά από την ειρήνη μέσα μας. Όσο υπάρχουν εγωιστικά άτομα, προσκολλημένα στα υλικά, θα υπάρχει η εκμετάλλευση στον κόσμο. Όσο υπάρχουν άνθρωποι που μισούν άλλους μόνο και μόνο επειδή έχουν διαφορετικό χρώμα ματιών ή επειδή δεν τους συμπαθούν, θα υπάρχει ρατσισμός στον κόσμο. Όσο υπάρχουν άτομα που αντί να απαντήσουν με όμορφα λόγια, αντί να κατανοήσουν το

συνομιλητή τους, τον κτυπάνε ή τον κλωτσάνε, θα υπάρχει βία στον κόσμο.

Όλα αυτά είναι δοκιμασίες που πρέπει ν' αντιμετωπίσουμε και δεν μπορούμε να σκεφτούμε να κάνουμε ένα διάταγμα παγκόσμιας ειρηνοποίησης. Είδαμε ήδη σε τι χρησιμεύουν αυτά τα διατάγματα, σε τι χρησιμεύεσε η Κοινωνία των Εθνών.

Πρέπει να αναδημιουργήσουμε ένα νέο, διαφορετικό κόσμο. Αυτή η αναδημιουργία είναι στο χέρι του καθενός μας. Γι' αυτό χρειάζεται να εξυψώσουμε το άτομο.

Όχι όμως το εγωιστικό άτομο που ζει μονάχα για τον εαυτό του, αλλά εκείνο που μπορεί να επιτύχει τη συμβίωση με τους άλλους, που μπορεί να τείνει τα χέρια του, όχι μόνο σαν ευλογία, αλλά και αδελφικά, ώστε να μην περιοριστεί να μοιράζεται την κάπα του με άλλον, αλλά αν χρειαστεί, να του τη δώσει όλη.

Ίσως να χρειάζεται και να ξαναδούμε εκείνο που λέει "Αγάπα τον πλοσίον σου όπως τον εαυτό σου". Ίσως είναι ανάγκη να αγαπάμε τον πλοσίον μας πιο πολύ από όσο αγαπάμε τον εαυτό μας, επειδή μπορεί να υπάρχουν μερικοί που χρειάζονται περισσότερη αγάπη από μας.

Επειδή μερικοί είμαστε δυνατοί ή είμαστε νέοι ή έχουμε κοινωνική ή οικονομική δύναμη, αλλά υπάρχουν πολλοί που δεν την έχουν. Και υπάρχουν αυτοί που δεν έχουν τίποτε άλλο εκτός από ένα απλωμένο χέρι που ζητά και γι' αυτούς θα πρέπει να έχουμε περισσότερη αγάπη απ' αυτή που έχουμε για τον εαυτό μας.

Μήπως είναι ώρα να επιστρέψουμε ξανά σ' εκείνο το βασικό κύτταρο που είναι η οικογένεια, εκείνο το βασικό κύτταρο όπου οι γονείς αγαπούν το παιδί τους πριν αυτό γεννηθεί; Και δεν αναφερόμαστε φυσικά σ' εκείνες τις αερολογίες που μιλούν για οικογένεια και μη - οικογένεια. Μιλάμε απλώς για την ένωση ενός άνδρα και μιας γυναίκας και για το αν θέλουν πραγματικά να κάνουν ένα παιδί, αν το περιμένουν πραγματικά με αγάπη.

Μήπως δεν μπορούμε να κάνουμε το ίδιο κάθε στιγμή; Δεν μπορούμε μήπως να περιμένουμε πραγματικά τους μαθητές μας με αγάπη, χωρίς να μας ενδιαφέρει πώς είναι; Μήπως δεν μπορούμε να περιμένουμε τους

υπαλλήλους μας, τους συναδέλφους μας, με αγάπη, μ' ένα χαμόγελο;

Ίσως αυτό το όπλο να είναι δυνατότερο από τ' άλλα. Ίσως κανένα βλήμα να μην μπορέσει ν' αλλάξει τον κόσμο. Και ... αν μπορούσαμε να έχουμε ένα χαμόγελο ή μια διαφορετική στάση; Γιατί, όταν πηγαίνουμε να αγοράσουμε κάτι, στο κατάστημα με σκοτεινιασμένο και στεγνό πρόσωπο; Τι κερδίζουμε μ' αυτό, τι είναι αυτή η κτηνωδία που μας κυρίευσε όλους; Τι μας συμβαίνει; Μήπως τρελαθήκαμε τελείως;

Πρέπει να προσπαθήσουμε να βγούμε απ' αυτό το τρελοκομείο, πρέπει να προσπαθήσουμε να επιστρέψουμε σε μια απλώς φυσική, προσωπική στάση. Καλό είναι το διάβασμα αλλά δεν αρκεί.

Χρειάζεται ανθρώπινη επαφή για να ξαναγίνουμε φυσικοί απέναντι στους ανθρώπους, απέναντι στη φύση. Να μη φεύγουν τα ζώα όταν μας βλέπουν να ερχόμαστε. Να μην είναι ο άνθρωπος εκθρός για όλα τα πράγματα. Να μη μολύνει τον αέρα, να μη μολύνει το χώμα. Ας είναι ο άνθρωπος ένα ακόμα μέρος της φύσης, ίσως ο Βασιλιάς της, αλλά σαν Βασιλιάς της, να είναι στην υπηρεσία όλων. Ίσως να είναι ο πατέρας της, όχι όμως επειδή φωνάζει, αλλά επειδή θα ξέρει να φέρει το μικρό δώρο, το χαμόγελο, το λόγο, χωρίς να χρειαστεί να εξυμνείται για να αναγνωριστεί.

Όποιος αγαπά περισσότερο, όποιος βάζει περισσότερη βούληση στις πράξεις, στις σκέψεις, στην καρδιά του, είναι πατέρας με φυσικό τρόπο. Κι αυτός που είναι με φυσικό τρόπο πατέρας, ξέρει να δίνει σ' όλους με απλό τρόπο αυτά που έχει στην καρδιά του, για να μπορούν να τον καταλάβουν και να τον αισθανθούν.

Αυτό που θέλουμε είναι ο καθένας μας να νιώσει μια μικρή ανησυχία και πέρα, στο βάθος της καρδιάς του, αν όχι αγάπη, τουλάχιστον λίγη Ειρήνη. Αν ο καθένας μπορεί να προσπαθήσει στην εσωτερική προσευχή του, αν μπορεί να χαμογελάσει λίγο ακόμα, αν αύριο, αφού βγει ο ήλιος, βλέπει στον καθρέφτη ένα μη μολυσμένο πρόσωπο, αν προβάλλει στους άλλους ένα χαμόγελο, θα βρει την Ειρήνη.

Ειρήνη είναι χαρά, είναι αρμονία, είναι να

μπορεί κανείς να πραγματώσει στον κόσμο τα καλύτερα. Ειρήνη είναι ο Παρθενώνας και είναι η Μεγάλη Πυραμίδα. Ειρήνη είναι ο άνδρας όταν πηγαίνει στο δρόμο και δίνει ένα νόμισμα σ' όλους εκείνους που το χρειάζονται. Είναι η γυναίκα που στο σπίτι είναι φως για όσους βρίσκονται δίπλα της. Είναι ο γέροντας που διδάσκει τις εμπειρίες του στους νέους, όχι από ματαιοδοξία, αλλά για να μη λερωθούν με φυσικά, ψυχικά ή πνευματικά ναρκωτικά, και να προσπαθήσουν να εργαστούν με πίστη για κάποιο μέλλον.

Ας γίνουμε σαν μια διάφανη πηγή φωτός για να μπορεί το φως που, χάρη Θεού, έχουμε όλοι, να φτάσει παντού.

Τότε θα βρούμε την εσωτερική ειρήνη και θα εργαζόμαστε για να επιτύχουμε εκείνη την εξωτερική ειρήνη, που ακόμη κι αν δε φαίνεται κοντινή, αξίζει να εργάζεται κανείς γι' αυτήν.

Δεν εργάζεται κανείς για την ειρήνη κάνοντας διαδολώσεις στο δρόμο, αλλά εκδηλώνοντας πραγματικά αυτά που υπάρχουν μέσα στην καρδιά του με τρόπο ώστε να είναι δυνατόν να γίνουν αισθητά στους άλλους. Μπορούμε να αγαπάμε τα χελιδόνια, τις πέτρες, τους ανθρώπους, τον άνεμο, τις παλιές σπημαίες, τις παλιές δόξες, αλλά είναι αναγκαία η ειρήνη.

Κι αυτό είναι δυνατό, αν είμαστε ικανοί να ανακαλύψουμε στον αέρα της άνοιξης εκείνα τα σημάδια του Θεού που είναι τα χελιδόνια. Αν μπορούμε να ανακαλύψουμε μέσα στο νερό που πέφτει με ψιθύρους, τα λευκά νήματα του αφρού και το κελάρισμά του όταν συγκρούεται, καθώς και την καθετότητα της φλόγας, θα έχουμε ειρήνη. Επειδή η ειρήνη γεννιέται απ' το δικό μας εσωτερικό πόλεμο, από την τεράστια προσπάθεια και δράση μας, από την πελώρια αγάπη μας.

Ευλογημένοι εκείνοι που μπορούν να νιώθουν τέτοια αγάπη. Ευλογημένοι εκείνοι που είναι φορείς της ειρήνης. Ευλογημένοι εκείνοι που τολμούν να πουν ότι η ειρήνη είναι ουσιαστική για όλα τα πράγματα, χωρίς να τους νοιάζει η τιμή που θα πρέπει να πληρώσουν γι' αυτήν.

Τα ακριβά πράγματα, τα καλά πράγματα πληρώνονται. Η ειρήνη

είναι καλή. Πληρώστε για την ειρήνη. Πληρώστε για τα όνειρά σας με τη δική σας ζωή, αν είναι ανάγκη, για να βασιλέψει η ειρήνη στον κόσμο, για να βασιλέψει στις καρδιές μας και σε όποια σχέση υπάρχει μεταξύ των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών.

Τότε ο Θεός θα είναι μαζί μας.

Δεν εργάζεται κανείς για την ειρήνη κάνοντας διαδημώσεις στο δρόμο, αλλά εκδηλώνοντας

πραγματικά αυτά που οπάρχουν μέσα στην καρδιά του με τρόπο ώστε να είναι δυνατόν να γίνουν αισθητά στους άγγελους. Μπορούμε να αγαπάμε τα χελιδόνια, τις πέτρες, τους ανθρώπους, τον άνεμο, τις παλιές σπημαίες, τις παλιές δόξες, αλλά είναι αναγκαία η ειρήνη.

Ο Μικρός πλανήτης που θέλησε να γίνει Αστέρι

*Του καθ. Γ.Α. Πλάνα, Ιδρυτή
& Διευθυντή, της Ν. Ακρόπολης
στην Ελλάδα.*

*Αυτό δεν είναι, όπως θα
νόμιζε κανείς, ένα παραμύθι*

για παιδιά.

*Είναι ένα παραμύθι για
μεγάλους... και ιας μα
αλήθεια για μικρούς.*

*Την ιστορία αυτή μου την είπε
όταν ήμουν μικρός ένα αστέρι!*

*Ένα αστέρι λαμπερό, που
βρισκόταν μακριά στον
ουρανό.*

*Ταν μια νύχτα που με
ονειροπόλα μάτια κοιτούσα
ψηλά τ' αστέρια. Μοναχός
μου, σιωπηλός, με δέος
κοιτούσα. Μόνο μες τη
σιωπή τις αστροφώτιστες νύχτες λέγονται
τέτοιες ιστορίες... γιατί πρέπει να τις ακούει
κανείς και μέσα του.*

Αυτή είναι η ιστορία ενός μικρού
πλανήτη, χαμένου στον απέραντο και
σκοτεινό ωκεανό του διαστήματος, που
θέλοντας να γίνει ήλιος, όφειλε πρώτα να
εκπληρώσει μια σπουδαία αποστολή:
έπρεπε να βοηθήσει έναν μακρινό και
αμαθή κόσμο να καταλάβει το βαθύ
μυστήριο του Σύμπαντος. Και αυτός ο
κόσμος ήταν ο πλανήτης μας Γη, που ήταν
βυθισμένος στα σκοτάδια της άγνοιας και
του εγωισμού. Ας αρχίσουμε λοιπόν...

Εδώ και πολύ καιρό, όταν το πρόσωπο
της Γης είχε μια όψη εντελώς διαφορετική
από τη σημερινή, γιατί η θάλασσα κάλυπτε
ό, τι σήμερα είναι στεριά και η ξηρά
αναδύόταν εκεί απ' όπου τώρα βλέπουμε
μονάχα ωκεανό, υπήρχε στον ουρανό ένας
πολύ μικρός πλανήτης, που ζούσε μοναχός
του στις απέραντες περιοχές του
διαστήματος τις οποίες εποπτεύει το άστρο
Σείριος. Δεν είχε φίλους, ούτε οικογένεια,
γιατί είχε απομακρυνθεί τόσο από τις
τροχιές των συντρόφων του, που τώρα

πλέον σκεδόν δεν τον έβλεπαν.

Αυτός ο πλανήτης πάντα ήταν ένα “μαθητευόμενο αστέρι” και δεν του άρεσε η μονότονη περιφορά των αδελφών του γύρω από τον Κεντρικό Ήλιο, ούτε το να εξαρτίεται από την ενέργειά του, από τις πλιαχτίδες και τη θερμότητά του. Αυτός ήθελε να είναι ελεύθερος... ήθελε να είναι ένας Ήλιος. Και γι' αυτόν το λόγο τα αδέλφια του, βλέποντας την υπεροψία του και τη δίψα του (ακατανόπτη γι' αυτά) απελευθέρωσαν, τον είχαν απομονώσει σιγά σιγά, εγκαταλείποντάς τον και απομακρυνόμενοι σταδιακά από αυτόν, ώσπου τον άφισαν στα όρια του αστρικού συμπλέγματος. Όμως ο μικρός πλανήτης σκεφτόταν (γιατί και οι πλανήτες σκέφτονται, όπως ισχυρίζονταν χιλιάδες χρόνια πριν οι ιερείς και φιλόσοφοι της Αιγύπτου, της Μεσοποταμίας, της Ελλάδας, του Μεξικού κ.λ.π.), ότι η ευκαιρία δεν θα αργούσε να έρθει, γιατί ήδη είχε μάθει σκεδόν όλα τα απαραίτητα για να γίνει ένας Ήλιος.

Αυτά διαλογιζόταν ενώ διέσχιζε τα κρύα υπερκόσμια διαστήματα, στους μεγάλους τροχιακούς του περιπάτους. Πίστευε ότι είχε πλέον ξεπεράσει όλες τις δοκιμασίες που του επέβαλαν οι Γαλαξιακοί Δάσκαλοί του, με τους οποίους είχε επαφή, χάρη στην ειδική του θέση: απομακρυσμένος από τον Ήλιο Σείριο και επομένως κοντά στα όρια του Συστήματος όπου ανήκε. Όλα αυτά του επέτρεπαν να βρίσκεται στις καλύτερες συνθήκες για να μπορεί να δέχεται τις επιρροές από το εξωτερικό διάστημα, από το “υπερπέραν” του. Οι διδασκαλίες που αυτός είχε λάβει όλον αυτόν τον καιρό, έφταναν μέσα από μία δυνατή ακτίνα φωτός που τον έλουζε ολότελα, φωτίζοντάς τον και εσωτερικά. Ποτέ δεν έμαθε από που προερχόταν, αλλά διαισθάνθηκε ότι ήταν η γέφυρα που μιστηριώδως τον συνέδεε με τους μακρινούς του Δασκάλους. Και σε αυτές τις ακτινοβολίες πάντα το Μήνυμα.

Και μια μέρα, ήταν πια έτοιμος... Ήρθε η μεγάλη στιγμή. Όπως συνήθως, η ακτίνα με το ζωρότατο και εκθαμβωτικό φως τον φώτισε ολόκληρο. Τότε ετοιμάστηκε να δεχθεί τη διδασκαλία, την οποία καθώς διδασκόταν, την εφάρμοζε πιστά σ' όλη τη διάρκεια της “εξορίας” του. Όμως αυτή τη

φορά... το Μήνυμα πάντα διαφορετικό: πάντα το τελευταίο Μήνυμα. Με φτωχά ανθρώπινα λόγια θα προσπαθήσω να το μεταφράσω.

Έλεγε νομίζω κάτι τέτοιο: “Προς τον μοναχικό Αδελφό: Ήρθε η ώρα να ξεκινήσεις. Είσαι πλέον έτοιμος για τη Μοίρα σου και αν νικήσεις θα μπορέσεις να γίνεις ένας πολύ λαμπερός ήλιος. Άλλα πριν, θα πρέπει να εκτελέσεις την πιο δύσκολη δοκιμασία σου, την τελευταία.

Η αποστολή σου θα είναι να βοηθήσεις έναν κόσμο που είναι λιγότερο εξελιγμένος από σένα και να του μεταβιβάσεις το

Δίδαγμα της Ζωής και της Συνειδητότητας, που Εμείς μάθαμε σ' εσένα. Θα ξεκινήσεις αμέσως προς τον πλανήτη που τον λένε **Γη**, όπου κατοικούν κάποια όντα, οι άνθρωποι, που χρειάζονται τη Φωτιά σου για να σκίσουν τα πέπλα με τα οποία η άγνοια σκεπάζει τις ναρκωμένες διάνοιες τους. Ο πατέρας σου ο Ήλιος Σείριος, σου επιτρέπει να φύγεις. Αυτός σε ξέρει πολύ καλά και παρακαλούθησε άγρυπνα την όλη πορεία σου. Χωρίς τη βοήθειά Του, Εμείς δεν θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει τίποτε... Οφείλεις να Του είσαι ευγνώμων, γιατί σε διάλεξε σαν αγγελιοφόρο Του, και στο Όνομά Του θα εκπληρώσεις το Έργο σου. Σου δίνει τη ευχή Του, μαζί με τη δική Μας”.

Όταν ο μικρός πλανήτης αντιλήφθηκε ολόκληρο το μήνυμα, ένιωσε ένα ρίγος να ανατρέχει όλο το στρογγυλό του σώμα. Χαιρόταν γιατί επιτέλους η Μοίρα, του είχε ανοιχτεί μπροστά του, γενναιόδωρη. Και ίμως ένιωθε θλιμμένος... και λίγο ταπεινωμένος. Ήταν ένα σκληρό χτύπημα γι' αυτόν, για την υπερηφάνειά του, το γεγονός ότι έπρεπε να κατέβει προς έναν κατώτερο κόσμο, χαμένο στο διάστημα, αγνοημένο και αμαθή, μέσα στα εκατομμύρια άστρα που κατοικούν σε αυτήν τη χιονένια ζώνη που λέγεται **Γαλαξίας**. Τώρα που έφτανε

σκεδόν στο στόχο του, αυτός, αυτός που ήθελε να είναι ένας Ήλιος, έπρεπε να μάθει να περπατάει σ' έναν άθλιο πλανήτη που δεν ήξερε τίποτα. Και σκέφτηκε ότι η τιμή της νίκης του ήταν υπερβολικά υψηλή... υπερβολικά οδυνηρή, αλλά άξιζε τον κόπο να προσπαθήσει. Κατάλαβε ότι, αν πράγματι ήθελε να γίνει ένας Ήλιος, θα έπρεπε να κάνει την τροφό για έναν κόσμο ακόμα παιδικό, έτσι όπως πολύ παλιότερα ο Πατέρας και οι Δάσκαλοί του είχαν κάνει μ' αυτόν. Ήταν δίκαιο ο κύκλος της Δικαιοσύνης να επαναληφθεί τώρα σ' αυτόν.

Ήταν ώρα να ξεκινήσει... Μέσα στο σκοτεινό αστρικό διάστημα, το άστρο Σείριος έλαμψε σαν το ορθάνοιχτο μάτι ενός απέραντου "τσοπανόσκυλου". Του μικρού πλανήτη, του φάνηκε ότι ο Πατέρας του τον ευλογούσε, ενώ ένιωθε πως σιγά σιγά αποδυναμώνοταν η βαρυτική δύναμη που τον κρατούσε αλυσοδεμένο στην τροχιά

του. Τέλος, με μεγάλη προσπάθεια, κατάφερε να ξεφύγει από τη δεινή έλξη και άρχισε το λιγγιώδες ταξίδι του προς τη Γη μέσα από το παγωμένο σκοτάδι του διαστήματος.

Επί πολύ καιρό διέσχιζε γαλαξιακές περιοχές με πλήθος από κατοικημένους κόσμους και εκστασιαζόταν κοιτάζοντας τους όμορφους σπειροειδείς στροβίλους με τα λαμπερά χρώματα και τα αιθέρια νεφελώματα από κοσμική σκόνη, μέχρι που έπαιψε να σκέφτεται και έκασε την αντίληψη του χώρου και του χρόνου.

Ξαφνικά αισθάνθηκε πως από το σώμα

του, πυρακτωμένο από την τριβή που με τον αιθέρα παρήγαγε η απίστευτη ταχύτητα φυγής τους, έβγαιναν δύο φλεγόμενες στήλες που έμοιαζαν με τα φτερά ενός γιγαντιαίου πουλιού φωτιάς, ή με την φωτοβόλα κόμη ενός αρχαγγέλου. Τώρα ήταν ένας κομήτης, ένας οδοιπόρος του διαστήματος.

Επιτέλους διέκρινε μπροστά του ένα μικρό πλιακό σύστημα, του οποίου ο τέταρτος πλανήτης ήταν ο στόχος της αποστολής του: η Γη.

Ποτέ δεν έμαθε πόσο καιρό είχε διαρκέσει το διαστημικό του ταξίδι, ούτε την απόσταση που ανέτρεξε, αλλά αυτά δεν είχαν πια σημασία γι' αυτόν. Το φανταστικό ταξίδι είχε τελειώσει και τώρα έπρεπε να αρχίσει την εργασία του. Τότε ήταν που μία ακτίνα φωτός, που αυτός την ήξερε πολύ καλά, τον περιέλουσε ξανά. Δεν μπορούσε να καταλάβει από που ερχόταν, αν και γρήγορα αντιλήφθηκε ότι επρόκειτο να λάβει νέες εντολές. Ισως προερχόμενες από μία άγνωστη για αυτόν διάσταση. Όμως αυτή τη φορά, το φωτεινό μήνυμα συνοδευόταν από ήχους, ίσως εξαιτίας της δονητικής επιβράδυνσης που επικρατούσε σ' εκείνες τις ζώνες. Το νέο μήνυμα έλεγε περίπου:

"Μικρέ Αδελφέ, καλώς όρισες στο νέο σου χώρο. Ακόμη δεν μπορείς να αρχίσεις το έργο που έχεις αναλάβει, γιατί οι κραδασμικές ενέργειες και η δύναμή σου είναι πολύ ισχυρές για αυτό το Σύστημα και θα μπορούσαν να κάψουν και να καταστρέψουν όλα αυτά τα οποία πλησιάζεις. Οι κόσμοι αυτοί δονούνται υπερβολικά αργά για σένα και μία άμεση επαφή μαζί τους θα μπορούσε να αποβεί μοιραία γι' αυτούς. Επομένως, θα πρέπει να σταθμεύσεις στον τρίτο πλανήτη του Συστήματος, που τον ονομάζουν Αφροδίτη, όπου θα παραμείνεις ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, ενώ ξεκουράζεσαι, για να επιβράδυνεις τις υπερβολικά ταχείες και υψηλές δυνήσεις σου. Αναγκαστικά θα πρέπει να κατέβεις σε πιο υλικά επίπεδα για να μπορέσεις να ενεργείς πάνω στην Γη. Αν δεν προσπαθήσεις να μοιάζεις λίγο με το επίπεδό της, ποτέ δεν θα μπορέσεις να επικοινωνήσεις μαζί της.

Βλέπεις ότι τώρα θα είσαι τόσο δυνατά αλυσοδεμένος, όπως παλιότερα... και περισσότερο "ταπεινωμένος". Όμως η

ευεργετική επαφή που θα ασκείς πάνω σ' αυτόν τον κατώτερο κόσμο, αν και ίσως αυτός δεν θα ξέρει να την εκτιμήσει ανάλογα, θα είναι η Μεγάλη Αυτοθυσία που θα ορίσει την επιτυχία και τη νίκη σου.

Θα μάθεις ότι μεγαλύτερη από τη δέσμευση εκείνου που διδάσκεται είναι εκείνου που διδάσκει. **Ο πλανήτης Αφροδίτη** ο μεγαλύτερος αδελφός της Γης, συνεργάζεται και αυτός στο Συμπαντικό Σχέδιο μας και θα σε υποδεχθεί καλά. Αυτός είναι ο αναγκαστικός σου σταθμός πριν φτάσεις στην Γη".

Ο μικρός πλανήτης ένιωθε λίγο συγχυσμένος, αλλά ήταν συνηθισμένος να υπακούει... και άρχισε να κατευθύνει τα βήματα της τροχιάς του προς την Αφροδίτη.

Τότε κατάλαβε ότι ακόμα δεν ήταν ελεύθερος, αλλά επίσης κατάλαβε ότι ο μεγαλύτερη ελευθερία είναι να διαλέξουμε σωστά τη Μοίρα που θα μας δεσμεύσει. Όταν είναι πλέον κανείς στον δρόμο που διάλεξε, δεν μένει παρά να συνεχίσει σ' αυτόν και να φτάσει στο τέλος της ευθύνης που προηγουμένως επέλεξε ελεύθερα. Κατάλαβε ότι η ελευθερία είναι η δυνατότητα που επιτρέπει να διαλέγει κανείς τον καλύτερο τρόπο να υπηρετεί την Θεότητα, έστω και αν μεταλλάσσεται σ' ένα αστέρι.

Όταν ο μικρός πλανήτης μπήκε στο νέο του πλιακό σύστημα, αντιλήφθηκε ότι είχε χάσει σχεδόν τελείως όλη του την υλική υπόσταση. Τώρα ήταν ένα αόρατο κέντρο δύναμης, άυλο σε σχέση με τις φυσικές δομές των νέων συντρόφων του. Και επίσης κατάλαβε ότι δεν ήταν πια ένας πλανήτης σαν τους άλλους, αλλά ένα είδος πύρινης σφαίρας της οποίας οι ενέργειες δονούνταν με τόσον ταχύτητα, που θα μπορούσαν να κάψουν και να διασπάσουν κάθε φυσικό αντικείμενο που θα τις άγγιζε ή θα τις πλησιάζε.

Φοβόταν... φοβόταν πολύ μήπως σπείρει την καταστροφή σε έναν κόσμο που αγαπούσε και που ήθελε μόνο να τον βοηθήσει. Έβλεπε τον εαυτό του σαν έναν κίνδυνο της Ζωής.

Οι άνθρωποι ήταν καταδικασμένοι να πεθάνουν. Η κατοικία τους ήταν σκοτεινές τρώγλες, κρυμμένες στα βουνά και στα δάσος και η μόνη τους φιλοδοξία ήταν να εξασφαλίσουν επαρκή τροφή για να εξακολουθούν να ζουν. Για αυτούς ο

θάνατος και η ζωή δεν είχαν σχεδόν νόημα. Οι μόνοι τους φίλοι ήταν τα αγρίμια της ζούγκλας. Χωρίς άγχος, χωρίς στενοχώριες...

αλλά και χωρίς δίψα και ανάγκη για Γνώση, οι άνθρωποι εκείνοι ήταν ευτυχισμένοι στην πρωτόγονη αρμάθεια, αλλά συνέχισε να ταξιδεύει, ώσπου έφτασε στην Αφροδίτη.

Όταν έφτασε στο ενεργειακό πεδίο του πλανήτη, αισθάνθηκε ότι οι δυνάμεις του εξαντλούνταν σιγά σιγά και η κούραση του ιλιγγιώδους ταξιδιού των κατέβαλε. Σταμάτησε την πορεία του και αναπαύθηκε δίπλα στον πορτοκαλόχρωμο πλανήτη. Ήτσι έμεινε πολύν καιρό, αποκοιμισμένος, σε έναν ύπνο χωρίς όνειρα, ενώ η Αφροδίτη ενεργούσε πάνω του, όπως της είχαν ορίσει οι Γαλαξιακοί Διδάσκαλοι πριν εμφανιστεί στο σύστημα εκείνος ο παράξενος επισκέπτης.

Κατά τη διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος, η Αφροδίτη αισθάνθηκε ότι τη σφαίρα του υλικού της σώματος διέτρεχαν πολύ ισχυρές αθήσεις ενέργειας, που περιοδικά την έκαναν να λάμπει εξαιρετικά μέσα στο σκοτάδι του διαπλανητικού διαστήματος. Ήταν σαν τους φωτεινούς πολυμούς μιας καρδιάς που ξεχειλίζει ζωή. Ήτσι επιβράδυνε τις δονήσεις εκείνου του πλανήτη που στάλθηκε από τον μακρινό Σείριο, ενώ ταυτόχρονα η ίδια η Αφροδίτη φορτίζόταν με δύναμη, σαν να ήταν ένα είδος πελώριας πλεκτρικής μπαταρίας. Το συγκρότημα δημιουργούσε μια θαυμάσια θύμιαση. Και ο πλανήτης μέσα στο νυκτερινό χώρο του ουρανού, έλαμπε σαν ένα γιγαντιαίο αιθέριο διαμάντι, με δικό του φως.

Τέλος, ο κουρασμένος ταξιδιώτης έπυνησε από τον λήθαργό του... και ένιωσε ανάλαφρος, ανανεωμένος. Η δύναμή του

ήταν τώρα λιγότερο βαριά και η φωτιά του λιγότερο ζεστή. Τότε, σίγουρος πως ότι μπορούσε να αναλάβει τη μυστικιστική του αποστολή με επιτυχία, αποχαιρέτησε την Αφροδίτη και κατευθύνθηκε προς την πράσινη Γη.

Όπως είπα στην αρχή, όλα αυτά συνέβησαν πριν πολύ καιρό, όταν η γεωλογική κατάσταση της Γης ήταν πολύ διαφορετική από τη σημερινή. Υπήρχαν πάνω στην επιφάνεια της πελώρια φυτά και ζώα που σήμερα έχουν πλέον εξαφανιστεί και που η ανάμνησή τους κείτεται σκονισμένη στα παλαιοντολογικά μουσεία. Σηματίζονταν τότε μεταλλικά ορυχεία και φλέβες πολύτιμων πετραδιών κάτω από τη φωτιά άστρων που σήμερα ίσως δεν υπάρχουν πια. Και υπήρχαν άνθρωποι. Άνθρωποι επίσης πελώριοι όπως τα άλλα όντα, τραχείς και αμαθείς, που το μοναδικό τους εργαλείο ήταν ένα χοντροκομμένο ρόπαλο ή μια πέτρα στο χέρι. Δεν είχαν πόλεις, αγνοούσαν τον λόγο... και δεν καταλάβαιναν το Ανώτατο Μυστήριο τους, δεν ποθούσαν να καταλάβουν το Μυστήριο γιατί δεν είχαν τον τρόπο, το όργανο, για να το κάνουν δηλ. μια πνευματική διάνοια.

Και ο μικρός μας πλανήτης τους κοιτούσε. Στο βλέμμα του δεν υπήρχαν πια εκείνα τα συναισθήματα που είχε στην αρχή, όταν άρχισε το ταξίδι του. Τώρα τα αόρατα μάτια του ξεχείλιζαν ένα βαθύ συναισθήμα αγάπης. Δύο χοντρά δάκρυα κύλισαν, καθώς αντίκριζε εκείνη την ανθρωπότητα, τη γεμάτη αθλιότητα και άγνοια. Ο πλανήτης έκλαιγε από πόνο και συμπόνια.

Τότε ένιωσε ότι ποτέ πια δεν θα τους

εγκατέλειπε. Και αυτή η έντονη αγάπη προς τους ανθρώπους προκάλεσε το θαύμα.

εκείνο που οι Δάσκαλοι περίμεναν τόσο καιρό από τον μικρό πλανήτη. Η πύρινη καρδιά του, φλεγόμενη ακόμα περισσότερο από αγάπη, εξερράγη σε χίλια κομμάτια πάνω στη γη, πάνω στα κεφάλια των ανθρώπων, εκτυφλώνοντας για μια στιγμή όλα τα πλάσματα.

Όταν οι άνθρωποι κοίταξαν προς τα πάνω, περίεργοι και κατάπληκτοι από την παράξενη εκθαμβωτική λάμψη, είδαν πως από το νυχτερινό έναστρο ουρανό, δεκάδες χιλιάδες μικροί σπινθήρες φωτιάς έπεφταν πάνω τους. Ξαφνικά, σε μια στιγμή, μερικοί ένιωσαν ότι αυτές οι μυστηριώδεις σπίθες φωτιάς εισέρχονταν στο μυαλό τους προξενώντας τους μια παράξενη αίσθηση ζέστης, σχεδόν καυτής.

Ο πόνος έγινε τόσο έντονος, ανυπόφορος, που χωρίς να μπορέσουν να αντέξουν άλλο, έπεσαν στο χώμα λιπόθυμοι... Όταν ξύπνησαν, αντιλήφθηκαν ότι είχε περάσει πολὺς χρόνος. Άλλα ποτέ δεν κατάφεραν να μάθουν πόσο ακριβώς χρόνο, βρίσκονταν σε εκείνη την... σχεδόν ονειρικής ασυνειδησίας, κατάσταση. Όμως το βλέμμα τους ήταν διαφορετικό. Ήταν ένα βλέμμα φωτιάς, ήταν διαμαντένια μάτια εκείνα που κοιτούσαν περίεργα τον κόσμο γύρω. Τώρα τον έβλεπαν διαφορετικά... και οι άνθρωποι θαύμασαν τη φύση, τα άστρα, και τον ίδιο τον εαυτό τους.

Από εκείνη τη στιγμή άρχισαν να ξύπνουν, για πρώτη φορά, τα αιώνια ερωτήματα που ακόμα και σήμερα μας αναστατώνουν και μας φαίνεται ότι κρύβουν βαθειά τη μυστηριώδη απάντησή τους:

Ποιοί είμαστε; - **Από πού ερχόμαστε;**
- Προς τα πού πηγαίνουμε; Και αυτοί επίσης τώρα αισθάνθηκαν μιαν απέραντη αγάπη για τη ζωή, το σύμπαν, τα πλάσματα όλα και κατάλαβαν ότι μέσα τους έκαιγε μια **Μαγική Φωτιά**, που η προέλευση της ήταν υπερκόσμια, ουράνια.

Είναι η Εσωτερική Φωτιά που κάθε άνθρωπος φέρνει μέσα στην καρδιά του και τον προσκαλεί να σπικώσει το κεφάλι του προς τα πάνω, όπου κατοικούν τ' άστρα, προς την αλπιθινή πατρίδα του, γιατί η μοίρα του είναι να γίνει σαν κι αυτά.

Ο μικρός πλανήτης ήταν πολύ χαρούμενος. Φαινομενικά είχε πάψει να

υπάρχει, να ζει, αλλά πραγματικά τώρα ήταν που υπήρχε πιο έντονα, γιατί ζούσε στην καρδιά του κάθε ανθρώπου. **Ήταν πολύ κοντά με τους νέους φίλους του... μέσα στην ψυχή τους, μέσα στο είναι τους.** Από κει μέσα θα μπορούσε καλύτερα να τους βοηθήσει, να τους διδάξει, να τους δείξει το δρόμο προς τον Ήλιο, προς τον Πατέρα του.

Πέρασαν χιλιετρίδες και εκείνη περιοδού πνευματική Φωτιά, σπέρνοντας τη μαγική πνοή της σε νέους ανθρώπους, δημιούργησε Ιερά, Αυτοκρατορίες, Σοφία, Αρχαίους Πολιτισμούς, που οι καρποί τους ακόμα διαπρούν στους καιρούς μας, μονομαχώντας με την αιωνιότητα, όπως οι πυραμίδες της Αρχαίας Αιγύπτου. Η Ανθρωπότητα άρχισε να γράφεται με κεφαλαία, ανεβαίνοντας από την ανηφορική και ακανθώδη ατραπό της εξέλιξης.

Πολλές υπήρχαν οι αποτυχίες, αλλά πολλές και οι επιτυχίες που κατόρθωσαν εκείνοι οι άνθρωποι, που κρατούσαν μέσα τους τη μαγική φωτιά που κάποτε τους ενστάλαξε ένας μικρός πλανήτης, προερχόμενος από πολύ μακριά, από τα διαστήματα που κυβερνάει το άστρο Σείριος, και που ήταν τόσο γεμάτος αγάπη και αυταπάρνηση που έσπασε σε χιλιάδες κομμάτια για να κατοικήσει μέσα στον κάθε άνθρωπο. Απαρνήθηκε τον εαυτό του, τον Ήλιο του, αλλά απέκτησε χιλιάδες φίλους, χιλιάδες ιδεαλιστές. Και ο καθένας από αυτούς τους χιλιάδες ιδεαλιστές που κρατούν ένα κομματάκι από τον μοναχικό μικρό πλανήτη, αποτελεί με τη σειρά του την ελπίδα του πλανήτη, να μπορέσει να φτάσει να γίνει ένας Ήλιος.

Ίσως είναι αυτή η Μοίρα μας, η δική μου, η δική σου, που μπορούμε να φανταστούμε να καταλάβουμε αυτό το παραμυθάκι, αυτή την αλήθεια.

Ο αναγνώστης ίσως αναρωτιέται ποια θα είναι τελικά η μοίρα του καλοκάγαθου πλανήτη.

Λοιπόν εγώ δεν το ξέρω. Μονάχα ξέρω ότι κάποια μέρα θα γίνει αυτό που φαντάστηκε, θα γίνει ένα λαμπερό αστέρι στον ουρανό, αλλά δεν γνωρίζω ούτε μέρα

ούτε ώρα και ούτε αν πράγματι θα το κατορθώσει τελικά.

Όταν άκουσα από τα άστρα αυτή τη μικρή ιστοριούλα που δεν έχει τέλος, άκουσα επίσης ότι σ' αλήθεια πηγάδια εκείνου του πλανήτη που ήθελε να γίνει αστέρι εξαρτάται από μας.

Nail. **Εξαρτάται από τους ανθρώπους που τον κρατάμε μέσα μας, το να καταφέρουμε να εκσφενδονίσουμε ξανά στα ύψη αυτή την πνευματική Φωτιά που κάποτε, εκατομμύρια χρόνια πριν, μας δόθηκε χωρίς να την αξίζουμε. Και απ' ό,τι μπορώ να καταλάβω, π σημερινή μας ανθρωπότητα κάνει ελάχιστη προσπάθεια.**

Ίσως τα χιλιάδες κομμάτια του μικρού πλανήτη, σκορπισμένα μέσα στους ανθρώπους, κλαίνε ξανά τις νύκτες μπροστά στην τόση αθλιότητα, υλισμό και άγνοια του κόσμου.

Και τώρα νιώθω ότι ραγίζει π στην καρδιά μου και ο μικρός πλανήτης κλαίει μέσα του.

ΟΝΕΙΡΑ

MANTIKA

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ

ΘΕΟΔΩΡΑ ΜΑΡΤΖΟΥΚΟΥ

Ο ανθρωπος έχει μαζί με ορισμένα άλλα εξελιγμένα θηλαστικά το περίεργο προνόμιο να είναι πολίτης δύο κόσμων. Απολαμβάνει με καθημερινή εναλλαγή δύο ξεχωριστά είδη εμπειρίας, **το ύπαρ και το όναρ**, καθώς τα αποκαλούσαν οι Έλληνες, όπου το καθένα έχει τη δική του λογική και τα δικά του όρια, και ούτε υπάρχει φανερός λόγος για να θεωρηθεί το ένα πιο σημαντικό από το άλλο. Αν και ο κόσμος της εγρήγορσης φαίνεται να παρουσιάζει μερικά πλεονεκτήματα από πλευράς παγιότητας και συνέχειας, ωστόσο οι κοινωνικές του δυνατότητες είναι τρομερά περιορισμένες γιατί στον κόσμο αυτό συναντούμε, κατά κανόνα, μονάχα τους γείτονες μας. Αντίθετα ο κόσμος του ονείρου προσφέρει την ευκαιρία μιας επικοινωνίας, έστω και φευγαλέας, με τους μακρινούς μας φίλους, τους νεκρούς μας, και τους θεούς μας.

Για τους κανονικούς ανθρώπους, το δνειρό αποτελεί τη μοναδική εμπειρία της διαφυγής από τα δυσάρεστα και ακατανότα δεσμά του χρόνου και του χώρου. Έτσι δεν είναι παράξενο που ο ανθρωπος «καθυστέρησε» να αποδώσει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της πραγματικότητας στον ένα κόσμο, και να απορρίψει τον άλλο, τουλάχιστον επίσημα, ως καθαρή παραίσθηση. Ακόμη και σήμερα υπάρχουν πολλοί πρωτόγονοι λαοί που αποδίδουν σε ορισμένους τύπους ονειρικής εμπειρίας ένα κύρος ίσο με εκείνο της εγρήγορσης, μολονότι διαφορετικού είδους. Παράλληλα, στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες είναι πολλοί αυτοί που πιστεύουν ότι τα όνειρα είναι πολύ σημαδιακά. Έτσι η αρχαία τέχνη της ονειροκριτικής παρέχει για άλλο μια φορά στους έχυπνους έναν επικερδή τρόπο ζωής εφόσον πολλοί σύγχρονοι βαθύτατα μορφωμένοι συνάνθρωποι μας σπεύδουν να αναφέρουν τα όνειρα τους στους ειδικούς, με την ίδια

σοβαρή ανησυχία όπως κι ο Δεισιδαίμονας του Θεόφραστου.

Στις περισσότερες περιγραφές ονείρων, οι Ομηρικοί ποιητές διαπραγματεύονται αυτό που βλέπουν σαν να ήταν «αντικειμενικό γεγονός». Το όνειρο συνήθως παίρνει τη φόρμα μιας επίσκεψης που κάνει μια μόνη ονειρική μορφή σ' ένα κοιμισμένο άνδρα ή γυναίκα, η ίδια η λέξη όνειρος στον Όμηρο σχεδόν πάντοτε **σημαίνει ονειρική μορφή και όχι ονειρική εμπειρία**. Η ονειρική αυτή μορφή μπορεί να είναι ένας θεός, ή ένα φάντασμα ή ένας προϋπάρχων ονειρικός αγγελιοφόρος, ή μια «ΕΙΚΩΝΑ» (είδωλον), που δημιουργήθηκε ειδικά για την περίπτωση, αλλά οτιδήποτε κι αν είναι τούτο, υπάρχει αντικειμενικά στο χώρο, και είναι ανεξάρτητο από τον ονειρευόμενο.

Καταφέρνει να μπαίνει από την κλειδαρότρυπα (τα ομηρικά υπνοδωμάτια δεν έχουν ούτε παράθυρα ούτε καπνοδόχο), στυλώνεται στην κορυφή του κρεβατιού για να δώσει το μήνυμά της, κι όταν γίνει αυτό, αποσύρεται από τον ίδιο δρόμο. Στο μεταξύ, ο ονειρευόμενος είναι σχεδόν πάντα εντελώς παθητικός: βλέπει μία μορφή, ακούει μια φωνή κι αυτό είναι όλο. Σπανίως αποκρίνεται μέσα στον ύπνο του ή καμιά φορά απλώνει τα χέρια να αγκαλιάσει την ονειρική μορφή. Όμως αυτές είναι αντικειμενικές, φυσικές πράξεις που βλέπουμε να εκτελούν άνθρωποι στον ύπνο τους. Ο ονειρευόμενος δεν φαντάζεται πως

βρίσκεται πουθενά άλλού παρά στο κρεβάτι του και μάλιστα ξέρει πως είναι κοιμισμένος, αφού η ονειρική μορφή μπαίνει στον κόπο να του το δείξει καθαρά: «Κοιμάσαι, Ατρεΐδη», λέει το πονηρό όνειρο στο Β της Ιλιάδας, «Κοιμάσαι, Αχιλλέα», λέει το φάντασμα του Πατρόκλου, «Κοιμάσαι, Πηνελόπη», λέει η Αθηνά - είδωλο στην Οδύσσεια.

Οι αρχαίοι Έλληνες ουδέποτε λένε, όπως εμείς, πως έχουν ένα όνειρο, αλλά πάντοτε πως βλέπουν ένα όνειρο - «όναρ ιδεῖν, ενύπνιον ιδεῖν». Λέγεται ακόμη, πως το όνειρο όχι μόνο **«επισκέπτεται»** τον ονειρευόμενο (φοιτάν επισκοπεῖν, προσελθεῖν, κλπ.) αλλά επίσης πως **«στέκει πάνω του»** (επιστήναι). Η τελευταία χρήση είναι ιδιαίτερα κοινή στον Ηρόδοτο και θεωρήθηκε ως μια ανάμνηση του ομηρικού (στη δ' αρ' υπέρ κεφαλής, «στάθηκε πάνω από το κεφάλι του»).

Σύμφωνα με τους μύθους και τις θρησκευτικές παραδόσεις, τα όνειρα αποδεικνύουν την αντικειμενικότητα τους αφήνοντας πίσω τους ένα υλικό σημάδι, αυτό που οι πνευματιστές θέλουν να ονομάζουν **«εισφορά»**. Ο Πίνδαρος δίνει το πιο γνωστό παράδειγμα, το όνειρο κατά την εγκοίμηση του Βελλεροφόντη, όπου η εισφορά είναι ένα χρυσό χαλινάρι. Επίσης ο Παυσανίας αναφέρει ότι η ονειρική μορφή του Ασκληπιού αφήνει πίσω της ένα γράμμα.

ΤΥΠΟΙ ΟΝΕΙΡΩΝ

Μέσα στην τάξη των **σημαδιακών ονείρων** μπορούμε να αναγνωρίσουμε μερικούς ξεχωριστούς τύπους. Σε μια κατάταξη που αναφέρεται από τον **Αρτεμίδωρο, το Μακρόβιο** κι άλλους μετέπειτα συγγραφείς, αλλά που η αρχή της μπορεί να βρίσκεται πάρα πολύ πίσω, διακρίνονται τρεις τέτοιοι τύποι:

α) Ο πρώτος είναι το συμβολικό όνειρο, που «ντύνει μέσα σε μεταφορές, όπως κάποια αινιγματα, μια σημασία που δεν μπορεί να κατανοθεί χωρίς ερμηνεία».

β) Ο δεύτερος είναι το όραμα, που είναι καθαρή προ-εκπλήρωση ενός μελλοντικού γεγονότος.

γ) Ο τρίτος ονομάζεται χρηματισμός ή «χρησμός» και μπορεί να αναγνωρισθεί, «όταν ο πατέρας του ονειρευόμενου, ή κάποια άλλη σεβαστή και εντυπωσιακή προσωπικότητα (πιθανόν ένας ιερέας ή ακόμη ένας θεός) αποκαλύπτει στον ύπνο, χωρίς συμβολισμό, αυτό που πρόκειται ή δεν πρόκειται να συμβεί, ή δεν πρέπει να γίνει».

Χρησματικός τύπος ονείρου

Ο παλαιός ιατρικός συγγραφέας Ηρόφιλος (αρχές του 3^{ου} αιώνα π.Χ.) είχε πιθανόν τούτον τον τύπο υπόψη του, όταν διέκρινε τα «θεόπεμπτα» όνειρα από εκείνα που οφείλουν την αρχή τους είτε στη «ψυσική» ενορατικότητα της ίδιας της ψυχής ή σε σύμπτωση ή σε ευσεβείς πόθους. Η αρχαία λογοτεχνία είναι γεμάτη από τέτοια «θεόπεμπτα» όνειρα στα οποία μία μόνη ονειρική μορφή παρουσιάζεται, όπως στον Όμηρο, στον κοιμώμενο και του παρέχει προφητεία, συμβουλή, ή προειδοποίηση. Έτσι ένας «όνειρος» στάθηκε πάνω από τον Κροίσο και τον προειδοποίησε για τις επερχόμενες καταστροφές. Ο Ἰππαρχος είδε «ένα Ψυλό και ωραίο ἄνδρα» που του έδωσε ένα στικουργημένο χρησμό, ακριβώς όπως η «λαμπρή και ωραία γυναικά», αποκάλυψε στο Σωκράτη την ημέρα του θανάτου του, με την παράθεση ομηρικών στίχων. Ο Αλέξανδρος είδε «έναν ασπρομάλλη ἄντρα με σεβάσμια εμφάνιση», που επίσης απάγγελνε Όμηρο και ο οποίος ήταν, κατά την γνώμη του Αλέξανδρου, πραγματικά ο ίδιος ο Όμηρος.

Ένας κοινός τύπος του θεόπεμπτου ονείρου, στην Ελλάδα και αλλού, είναι αυτό που απαγγέλνει μια αφιέρωση ή άλλη θρησκευτική πράξη. Έχουμε μάλιστα συγκεκριμένες μαρτυρίες της πραγματικής εμφάνισης του, από τις πολυάριθμες επιγραφές που αναφέρουν πως ο ονειρευόμενος κάνει μια αφιέρωση «σύμφωνα με όνειρο» ή «έχοντας δει ένα όνειρο». Λεπτομέρειες σπάνια δίνονται, όμως έχουμε μια επιγραφή όπου ένας ιερέας παίρνει εντολή στο όνειρο του από τον Σέραπη να του χτίσει ένα σπίτι εντελώς δικό του, επειδή ο θεός έχει βαρεθεί να ζει σε κατελύματα. Επίσης μια άλλη επιγραφή δίνει κανονισμούς για τη διοίκηση ενός οίκου προσευχής και αναφέρεται πως δόθηκαν σε κοιμώμενο από τον Δία. Σχεδόν όλες οι επιγραφικές μαρτυρίες είναι ελληνιστικής ή ρωμαϊκής εποχής, πιθανόν όμως αυτό να είναι τυχαίο, επειδή ο Πλάτωνας μιλά στους Νόμους για αφιερώσεις που προέρχονται από όνειρα ή οράματα κατά την εγρήγορση, «από γυναικες κι από άνδρες που είναι

άρρωστοι, ή βρίσκονται σε κάποιο κίνδυνο ή δυσκολία ή είχαν μια αναπάντεχη τύχη», ενώ ξανά μαθαίνουμε από την «Επινομίδα» πως πολλές θρησκευτικές τελετές πολλών θεών προήλθαν και προέρχονται από τις ονειρικές συναντήσεις με υπερφυσικά όντα, από τους οιωνούς, τους χρησμούς, ακόμα και από τα οράματα της επιθανάτιας κλίνης.

Τεχνικές εγκοίμποσης

Τεχνικές για την πρόκληση επιθυμητών θεϊκών ονείρων, εφαρμόζονται μέχρι και σήμερα σε πολλές κοινωνίες. Περίλαμβάνουν απομόνωση, προσευχή, υπνοτεία, αυτό - ακρωτηριασμό, κοιμισμα πάνω στο δέρμα ενός θυσιασμένου ζώου, ή κράτημα κάποιου ιερού αντικειμένου και εγκοίμποση (δηλ. ύπνο σε ιερό χώρο), ή κάποιο συνδυασμό όλων αυτών. Ο αρχαίος κόσμος βασιζόταν στην εγκοίμποση, όπως κάνουν και σήμερα οι Έλληνες χωρικοί.

Η υπνοτεία ήταν απαραίτητη σε ορισμένα ονειρομαντεία, όπως το σπήλαιο του Χάρωνα στην μικρά Ασία και στο πρώο του Αμφιάραου στον Όρωπο, όπου αναφέρεται ότι κάποιος κοιμήθηκε πάνω σε δέρμα θυσιασμένου κριού. Στην εποχή του Επιμενίδην και του Πυθαγόρα εμφανίζεται η αναχώρηση σε ιερό σπήλαιο για την αναζήτηση της οραματικής σοφίας. Ακόμη στους ερυθρόδερμους επικρατεί η συνήθεια να κόβουν μια άρθρωση του δακτύλου για να προκαλέσουν ένα όνειρο. Άλλη τεχνική που συνιστούσαν στην αρχαιότητα οι ονειροκρίτες στους ανθρώπους, ήταν το να κοιμούνται με ένα κλαδί δάφνης κάτω από το μαξιλάρι.

Ο Όμηρος δεν αναφέρει καμία από αυτές τις τεχνικές, ούτε και την εγκοίμποση. Η εγκοίμποση εφαρμόζόταν στην Αίγυπτο και σίγουρα την ήξερε ο Όμηρος και οι Μινωίτες. Αναφέρεται ή εγκοίμποση σε ναό από τον Αμένοφη ΙΙ και τον Τούθμωσην ΙV για να πετύχουν τη δοκιμασία του Θεού όταν ανέβηκαν στο θρόνο. Η παράδοση λέει πως το αρχικά χθόνιο μαντείο των Δελφών ήταν ένα ονειρομαντείο.

Στους ιστορικούς χρόνους οι άνθρωποι ασκούσαν την εγκοίμποση στους βωμούς των πρώων και σε ορισμένα χάσματα που πίστευαν πως είναι η είσοδος στον κόσμο των νεκρών (νεκρομαντεία).

Η χρήση της εγκοίμισης γινόταν είτε για να πετύχουν μαντικά όνειρα, είτε για ιατρικούς σκοπούς.

Την **ιατρική εγκοίμιση** την συναντάμε στην λατρεία του **Ασκληπιού**. Τα όνειρα που ο θεός έστελνε στους ασθενείς του συζητιούνται από τότε (1883) που δημοσιεύτηκε η επιγραφή της. Επιδαύρου, την οποία οι πρώτοι σχολιαστές απέρριψαν ως μια εσκεμμένη ιερατική πλαστογραφία. Επίσης υπέθεταν ότι οι ασθενείς ήταν κάτω από την επήρεια ναρκωτικών ή ήταν υπνωτισμένοι, μπερδεύοντας έτσι την εγρήγορση με τον ύπνο και έναν ιερέα παράξενα ντυμένο με τον θείο θεραπευτή. Ο **Edelstein** αντίθετα, δέχεται πως η επιγραφή αποτελεί μια πιστή αναπαράσταση της εμπειρίας του ασθενή.

Ο **Αριστείδης** είχε, όπως πίστευε, την εμπειρία της προσωπικής παρουσίας του θεού, και την περιέγραφε μ' ένα τρόπο που αξίζει να τον παραθέσουμε. «Έμοιαζε», λέει, «σα να μ' άγγιζε και είχα τη διαίσθηση πως ο θεός ήταν παρών προσωπικά και συγχρόνως πως βρισκόμουν ανάμεσα στον ύπνο και στην εγρήγορση και ποθούσα να βλέπω το θεό, και είχα την αγωνία μήπως τον χάσω πρόωρα, και είχα στυλώσει τα αυτιά και άκουγα, άλλα σαν μέσα στο όνειρο, κι άλλα σαν σε οπτασία, κι είχαν σπικωθεί οι τρίχες μου και έρρεαν δάκρυα χαράς και το βάρος της ψυχής δεν ήταν ενοχλητικό».

Διαβάζουμε στην επιγραφή της Επιδαύρου για κάποιον άνθρωπο που κοιμήθηκε έξω από το ναό κατά τη διάρκεια της ημέρας, όταν ξαφνικά ένα από τα ήμερα φίδια του θεού ήρθε και του έγλυψε τα πληγωμένα δάκτυλα του ποδιού. Ξύπνησε «γιατρεμένος» και είπε πως είχε ονειρευτεί έναν ωραίο νεαρό που του έβαλε μιαν αλοιφή πάνω στα δάκτυλα. Αυτό θυμίζει τη σκηνή στον Πλούτο του Αριστοφάνη, όπου τα φίδια είναι αυτά που ενέργησαν στην θεραπευτική αγωγή, αφού οι ασθενείς είδαν πρώτα το όραμα του θεού. Διαβάζουμε επίσης για τις θεραπείες που πέτυχαν τα σκυλιά του ναού καθώς έρχονταν και έγλυψαν το άρρωστο μέρος του κορμιού, την ώρα που ο ασθενής ήταν τελείως ξύπνιος.

Το πρώι, όσοι είχαν ευνοηθεί με τη νυχτερινή επίσκεψη του θεού, ανακοίνων τις εμπειρίες τους. Κι εδώ πρέπει να λάβουμε

σημαντικά υπόψη αυτό που ο **Φρόϋντ** ονόμασε «**δευτερογενή επεξεργασία**». Αυτή έχει ως αποτέλεσμα, όπως ακριβώς λέει ο Φρόϋντ, «**ότι το όνειρο αποβάλλει τη μορφή του παραλογισμού και της ασυναρπτσίας και προσεγγίζει το πρότυπο μιας κατανοήσιμης εμπειρίας**»

Αρκετές φορές η φαρμακοποία του θεού είναι καθαρά μαγική. Βάζει τους ασθενείς του να καταπίνουν δηλητήριο φιδιού, στάχτες απ' τον βωμό, ή να πασαλείβουν τα μάτια τους με το αίμα ενός άσπρου κόκορα.

Η επίδραση που έχει η ασυνείδητη στάση του ονειρευόμενου μπορεί να φανεί σε πολλές ονειρικές συνταγές που ο Αριστείδης έχει καταγράψει. Όπως λέει ο ίδιος, «οι συνταγές αυτές αποτελούν ακριβώς το αντίθετο αυτού που θα περιμέναμε, και στην ουσία είναι τα πράγματα που κάποιος πολύ φυσιολογικά θα απέφευγε». Το κοινότερο χαρακτηριστικό που έχουν, είναι ότι προκαλούν πόνο: αρχίζουν από τα εμετικά, τα ποταμίσια λουτρά το καταχείμωνο, το τρέξιμο πάνω στον πάγο με γυμνά πόδια, φτάνοντας μέχρι τα εκούσια ναυάγια και την απαίτηση να θυσιαστεί ένα δάκτυλο του ασθενή, γεγονός του οποίου τη συμβολική σημασία έχει εξηγήσει ο Φρόϋντ λέγοντας πως τα όνειρα αυτά φαίνεται να είναι η έκφραση μιας βαθειά ριζωμένης επιθυμίας αυτοτιμωρίας.

Οράματα της εγρήγορσης και ψευδαισθησίες

Τα φαινόμενα αυτά πιθανόν να ήταν παλαιότερα πιο συνηθισμένα απ' όσο σήμερα, αφού φαίνεται πως συνέβαιναν σχετικά συχνότερα στους πρωτόγονους. Ακόμη και σ' εμάς είναι λιγότερο σπάνια απ' όσο συνήθως πιστεύεται. Ο κοινότερος τύπος για τους Έλληνες είναι η **«επιφάνεια»** ενός θεού ή το άκουσμα μιας θείας φωνής που εντέλλεται ή απαγορεύει την εκτέλεση ορισμένων πράξεων. Ο τύπος αυτός παρουσιάζεται με το όνομα **«spectaculum»** στην κατάταξη των ονείρων και των οραμάτων που κάνει ο **Χαλκίδιος**. Ως παράδειγμα φέρνει το δαιμόνιον του Σωκράτη. Αν μάλιστα

λάβουμε υπόψη ότι η επίδραση της λογοτεχνικής παράδοσης μπορεί να δημιουργήσει μια στερεότυπη μορφή, μπορούμε πιθανόν να συμπεράνουμε πως τέτοιοι είδους εμπειρίες, ήταν κάποτε συχνές και ακόμα πως παρουσιάζονταν κατά διαστήματα στους ιστορικούς χρόνους. Όταν λέει ο **Ησιόδος** πως οι Μούσες του μίλησαν στον Ελικώνα, δεν είναι αλληγορία ή ποιητικός στολισμός αλλά μια προσπάθεια του ποιητή να εκφράσει μια πραγματική εμπειρία με λογοτεχνικούς όρους. Έτσι μπορούμε λογικά να δεκτούμε ως ιστορικό γεγονός το **όραμα του Πάνα**, που ο **Φιλιππίδης** είδε πριν απ' την **μάχη του Μαραθώνα** και που είχε σαν αποτέλεσμα την εγκαθίδρυση μιας λατρείας του Πάνα στην Αθήνα. Το ίδιο πιθανόν ισχύει για το δράμα που είδε ο Πίνδαρος, δηλαδή τη Μητέρα των Θεών με τη μορφή· ενός πιλίνου αγάλματος. Λέγεται δε πως κατά τον ίδιο τρόπο έγινε η αιτία να αρχίσει μια λατρεία, μολονότι η μαρτυρία του γεγονότος στην περίπτωση αυτή δεν είναι σύγχρονη. Οι τρεις αυτές εμπειρίες έχουν ένα ενδιαφέρον κοινό σημείο: όλα συνέβησαν σε ερημικές ορεινές τοποθεσίες, του Ησιοδού στον Ελικώνα, του Φιλιππίδη σ' ένα άγριο πέρασμα στο βουνό Παρθένιο, του Πίνδαρου κατά τη διάρκεια μιας καταιγίδας στο βουνό. Πιθανόν αυτό να μην είναι τυχαίο. Εξερευντές, ορειβάτες και αεροπόροι συμβαίνει να έχουν τέτοιου είδους περιέργες εμπειρίες ακόμη και σήμερα: ένα πολύ γνωστό παράδειγμα είναι η μορφή που κυνηγούσε τον **Shackleton** και τους συντρόφους του στην Ανταρκτική ενώ αναφέρεται και ένας αρχαίος Έλληνας γιατρός που περιγράφει όντως την παθολογική κατάσταση στην οποία μπορεί να βρεθεί κάποιος «αν ταξιδεύει σ' ένα έρημο δρόμο και τον καταλάβει τρόμος από την εμφάνιση φαντάσματος».

Ονειροκριτική

Είναι η τέχνη της ερμηνείας του συμβολικού ονείρου. Η πραγματεία του **Ιπποκράτη** «Περί διαιτης» προσπαθεί να βάλει την ονειροκριτική σε ορθολογιστικά πλαίσια και συσχετίζει μεγάλες κατηγορίες ονείρων με την φυσιολογική κατάσταση του ονειρευόμενου και θεωρεί τα ονείρα σημαντικά συμπτώματα για τον γιατρό.

Επίσης ο Ιπποκράτης παραδέχεται τα «**θεία**» όνειρα, καθώς επίσης αναγνωρίζει ότι πολλά όνειρα είναι συγκαλυμμένοι ευσεβείς πόθοι. Τα όνειρα που τον ενδιαφέρουν σε συμβολική μορφή νοσηρές οργανικές καταστάσεις, οι οποίες πιστεύει ότι οφείλονται στην ιατρική διορατικότητα της ψυχής.

Ο Πλάτωνας στον Τίμαιο δίνει

εξήγηση για τα μαντικά όνειρα λέγοντας ότι προέρχονται από την ενόραση του λογικού μέρους της ψυχής, αλλά συλλαμβάνονται από το άλογο μέρος.

Ο Μάρκος Αυρήλιος ευχαριστούσε τους θεούς για τις ιατρικές οδηγίες που του έστελναν στον ύπνο του. Ο Πλούταρχος απέφευγε να τρώει αυγά εξαιτίας κάποιων ονείρων και ο Γαληνός ήταν έτοιμος να κάνει μια εγκείρηση με την προσταγή ενός ονείρου.

Μέσα στον ύπνο λέει ο Ξενοφώντας είναι που η ψυχή δείχνει καλύτερα την θεϊκή της φύση και τότε μπορεί να προβλέπει κάτι από το μέλλον. **Γιατί τότε έχει αφήσει πίσω της τα “δεσμά” που την αλυσοδένουν στη γη, και έτσι ανάλαφρη, ελεύθερη, αγνή μπορεί και αφίνεται, να νοιώθει και να “πετάει”.**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ιλιάδα Ομήρου
- Ομήρου Οδύσσεια
- Οι Έλληνες και το παράλογο E.R. Dodds
- Τίμαιος του Πλάτωνα
- Πλούτος του Αριστοφάνη
- Περί Ευνυνών του Αριστοτέλου
- Θεογονία Ησιόδου

ΔΡΧΔΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Αγάπη Χατζημπαλάση

**Στο προπούμενο
τεύχος είκαμε
αναφερθεί στους
μήνες Γαμπλιών,
Ανθεστριών και
Ελαφριβολιών που
αφορούσαν την
περίοδο από 15-1 έως
15-4 δηλ. τον
χειμώνα. Μπαίνοντας
στην άνοιξη θα
αναφερθούμε στους
τρεις επόμενους μήνες
που αφορούν αυτή
την εποχή.**

ΧΕΙΜΩΝΑΣ	ΑΝΟΙΞΗ
ΠΟΣΣΙΔΕΩΝ 15-12 - 15-1	ΕΛΑΦΗΒΟΛΙΩΝ 13-3 - 15-4
ΓΑΜΗΛΙΩΝ 15-1 - 15-2	ΜΟΥΝΙΧΙΩΝ 15-4 - 15-5
ΑΝΦΕΣΤΗΡΙΩΝ 15-2 - 15-3	ΦΑΡΓΗΛΙΩΝ 15-5 - 15-6
ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ	ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ
ΕΚΙΡΟΦΟΡΙΩΝ 15-6 - 15-7	ΒΟΗΔΡΟΜΙΩΝ 15-9 - 15-10
ΕΚΑΤΟΜΒΑΙΩΝ 15-7 - 15-8	ΠΥΑΝΟΨΙΩΝ 15-10 - 15-11
ΜΑΤΑΓΓΙΤΗΝΩΝ 15-8 - 15-9	ΜΑΙΜΑΚΤΗΡΙΩΝ 15-11 - 15-12

Δ. Μήνας Μουνιχιών (15-4 έως 15-5)

Κι αυτός ο μήνας ήταν αφιερωμένος στην Άρτεμην αλλά την Άρτεμην του Πειραιά που είχε την προσωνυμία **Άρτεμις η Μουνικία**.

Αυτή η γιορτή γιορτάζόταν στις 16 του μήνα δηλαδή περίπου στην δική μας πρωτομαγιά. Βασικό μέρος της τελετής ήταν η αμφιφώντα, ένα είδος παντεσπάνι που το τοποθετούσαν τελετουργικά ανάμεσα σε δύο κεριά που συμβόλιζαν τον Ήλιο και την Σελήνη ή κατά άλλους μελετητές την ανατολή και την δύση της Σελήνης (σύμβολο της θεάς). Την 6^η μέρα του μήνα εγκαινιαζόταν η αρχή των θαλασσινών ταξιδιών μετά την χειμερινή διακοπή τους.

Την ίδια μέρα τελούνταν η γιορτή του **Δελφινίου Απόλλωνος**, προστάτη της ναυσιπλοΐας. Στον ναό πήγαιναν σε πομπή νεαρές κοπέλες, οι ικέτιδες που κρατούσαν στα χέρια την ικετηρίαν, που ήταν κλαδί από ιερή ελιά στολισμένο με λευκό μαλλί. Όταν έφθαναν στον ναό τα απέθεταν στον βωμό σαν ένδειξη των ικεσιών τους. Η γιορτή ανάγεται στον Θοσέα, ο οποίος πριν φύγει για την αποστολή στην Κρήτη (στον Μινώταυρο) απέθεσε μαζί με τους υπόλοιπους νέους και νέες αφιέρωμα στο ναό του Απόλλωνα της Ικετηρίας.

Ε. Μήνας Θαρυπλιών (15-5 έως 15-6).

Ήταν μήνας που ήταν εξ ολοκλήρου αφιερωμένος στον **Ήλιο, δηλαδή στον θεό Απόλλωνα**. Πιστευαν ότι χάρη σ' αυτόν η γη έδινε τους καρπούς της στους ανθρώπους.

Ας σημειώσουμε εδώ ότι **Θάρυπλος** σημαίνει **ψωμί**. Ήτσι λοιπόν υπήρχε μια τελετή την έβδομη μέρα του μήνα, όπου δοκίμαζαν για πρώτη φορά τους καρπούς και τα φρούτα της νέας σοδειάς.

Στις αρχές του μήνα έβγαιναν όλοι έξω και πήγαιναν εκδρομές, όπου μάζευαν λουλούδια τα οποία κρεμούσαν έξω από την πόρτα τους ώταν γύριζαν στο σπίτι (ήτσι ακριβώς όπως κάνουμε σήμερα την **Πρωτομαγιά**).

Ζ. Μήνας Σκιροφοριών (15-6 έως 15-7)

Αυτός ο μήνας ήταν αφιερωμένος στην **Θεά Αθηνά**. Προς τιμήν της γιόρταζαν τα **Σκιροφόρια**. Σε αυτήν την γιορτή τελούνταν μια ιερή πομπή που ξεκινούσε από την Ακρόπολη μέχρι το προάστιο Σκίρον. Σ' αυτή την πομπή κρατούσαν ένα λευκό πανί σαν τέντα, το **Σκιάδιον**, που συμβόλιζε την προστασία της πόλης από τον μεγάλο καύσωνα του καλοκαιριού. Ακόμη είχαν ένα άλλο περιέργο τελετουργικό. Άνοιγαν τρύπες μέσα στο χώμα, όπου έριχναν μέσα χοίρους και άλλα σύμβολα ευφορίας και μετά έκλειναν τις τρύπες. Αφού τα κρατούσαν εκεί μέσα 3 μήνες, τα έβγαζαν στην γιορτή των θεσμοφοριών το φθινόπωρο.

Επίσης από τα Σκιροφόρια προέρχεται και ο γνωστός μας κλήδονας που έφτασε μέχρι τις μέρες μας και έχει να κάνει με μαντικές πρακτικές. Σήμερα έχει ενσωματωθεί στην γιορτή του Αι-Γιάννη που ανάβουν φωτιές. Η λέξη **κλήδονας** προέρχεται από την αρχαία λέξη **κληδών** και σημαίνει φράσεις ή λέξεις προφητικές που ακούγονται τυχαία.

X A N I A

Το Σαββατοκύριακο 24-25 Νοεμβρίου, διοργανώθηκε στη Νέα Ακρόπολη Χανίων, διήμερο Σεμινάριο Κεραμικής.

Οι αρχικοί ενδιασμοί των «αρχάριων αγγειοπλαστών» μπροστά στον πηλό, εξαφανίστηκαν σιγά – σιγά καθώς με τις κατάλληλες οδηγίες, υπομονή και επιμονή, ο πηλός έπαιρνε μορφή στα χέρια τους. Με απλότητα μικρού παιδιού έπαιξαν μαζί του και αισθάνθηκαν τη χαρά της δημιουργίας. Τελικά όλοι έβγαλαν με φυσικό τρόπο την καλλιτεχνική τους φύση.

Στο τέλος, οι κόποι δύο ημερών γιορτάστηκαν με τη συνοδεία της κιθάρας και με τραγούδι. ... έτσι, για να θυμόμαστε που και που, ότι η Τέχνη είναι ένας απόλος, φυσικός και δημιουργικός τρόπος να γεμίσουμε τη ζωή μας.

Το πρώτο δίμυνο του 2002 το αφιερώσαμε στο πολύτιμο αγαθό της ειρήνης. Ύστερα από τα τελευταία γεγονότα στη Νέα Υόρκη, πολλοί ήταν εκείνοι που προβληματίστηκαν για την πορεία του κόσμου μας. Πόλεμος και ειρήνη για άλλη μια φορά σε αντιπαράθεση.

Οι ομιλίες μας, με θέματα που περιστρέφονταν γύρω από την ειρήνη, συγκέντρωσαν το ενδιαφέρον πολλών επισκεπτών. Επίσης διοργανώσαμε και μια ποιητική βραδιά αφιερωμένη στην ειρήνη. Ακούστηκαν ποιήματα πολλών Ελλήνων και ξένων ποιητών.

Η φωτογραφία είναι από την ομιλία του προέδρου της Νέας Ακρόπολης στην Ελλάδα κ. Γ.Α.Πλάνα, που είχε σαν θέμα: «Οι μύστες της ειρήνης».

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Η νέα χρονιά, στο παράρτημα Ιωαννίνων κάπου στα μέσα του Γενάρη, βρήκε έναν περιπετειώδη Τροβαδούρο να διηγείται την ιστορία του στην Μέση Γη και στην χώρα της Μόντορ σ'ένα σκηνικό εμπνευσμένο από την φαντασία του Τ.Π.Ρ. ΤΟΛΚΙΝ. Τη βραδιά πλαισίωσαν μουσικές δημιουργίες της ομάδας ANIMA, στο ίδιο μαγικό κλίμα.

Ο Φλεβάρης ήταν αφιερωμένος σε πολιτισμούς της Ανατολής με θέματα όπως **"ΜΑΧΑΜΠΑΡΑΤΑ"**, **"ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΠΥΡΑΜΙΔΩΝ"**, **"ΒΟΥΔΙΣΜΟΣ"** και **"ΠΕΤΡΑ ΤΟΥ ΦΩΤΟΣ"**.

Παράλληλα λειτούργησε έκθεση του Καλλιτεχνικού Εργαστηρίου ΑΠΕΛΛΗΣ με αρχαιολογικά αντίγραφα του Ινδικού και Αιγυπτιακού πολιτισμού, καθώς και βιντεοπροβολή της σειράς **ΜΑΧΑΜΠΑΡΑΤΑ** και ντοκυμανταίρ με θεματολογία σχετική με τη χώρα του Νείλου και τα μυστικά της.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Τη Δευτέρα 11 Φεβρουαρίου περάσαμε μια παραμυθένια βραδιά θεάτρου και μουσικής παρέα με τα μυθιστορήματα του **Τόλκιν**.

Ξωτικά, Νάνοι, Χόμπιτ και Μάγοι μάς συνόδεψαν στο μαγικό ταξίδι της Φαντασίας σε τόπους και χρόνους μυθικούς και χαμένους στα παιδικά μας όνειρα.

Σύμβολα, ρόλοι, μύθοι και καταστάσεις ολότελα παραμυθένιες μα συνάμα τόσο επίκαιρες και πραγματικές!

Η πάλη του Καλού με το Κακό, των φωτεινών Ηρώων με τους Σκοτεινούς Άρχοντες, η δύναμη του Δαχτυλιδιού...

Μια ιστορία τραγουδισμένη από φίλους του Παραμυθιού για αυτιά και μάτια ανοιχτά στις Αλήθειες των Μύθων."

